

GYSEV

MAGAZIN

INGYENES KIADVÁNY
GYŐR-SOPRON-EBENFURTI VASÚT ZRT.

VI. ÉVFOLYAM | 03. SZÁM
2017. ŐSZ

Alkossunk
otthonunkban!

170 éves a Sopron-
Bécsújhely
vasútvonal

Kelet-Szlovénia
gyöngyszemei

BELFÖLDI JÁRAT
Szombathely, a
Nyugat királynője

A természet
ősz kincsei

KOMBINÁLT AJÁNLATOK

CSOBBANJON BÜKFÜRDŐN KOMBINÁLT JEGGYEL!

Töltsön el egy pihentető, vagy éppen élményekkel teli napot régióink egyik legnagyobb fürdőjében! A **Kombinált Fürdőjegy** a Bükfürdő Gyógy- és Élménycentrum Gyógy- és Strandfürdő (I. zóna) részlegébe, a **Kombinált Fürdőjegy Plusz** pedig az Élményfürdőbe (II. zóna) érvényes, valamint tartalmazza a vasúti közlekedést a GYSEV Zrt. menetrendszerinti vonatain és a helyi busztranszfert a büki vasútállomás és a fürdő bejárata között.

RÉGIÓS KOMBINÁLT KIRÁNDULÓJEGY

Kedvezményes vonatjegy és korlátlan helyi autóbusz használat – kényelmes, gondtalan kirándulás! Utazás **Sopron**, **Győr** vagy **Szombathely** állomások egyikére és vissza, a GYSEV Zrt. vonalain, bármely vasútállomásról, tetszőleges útirányon és korlátlan számú utazás a választott város helyi autóbuszjáratain, az érvényesség napján. Ára **4.900 Ft (2 fő részére)**

ÁLLATI JÓ PROGRAM KOMBINÁLT JEGGYEL!

ZOO kombinált jeggyel a győri Xantus János Állatkert lakóit látogathatja meg, **ZOO Plusz kombinált jegy** pedig a Terráriumházba is érvényes. A kombinált jegy tartalmazza a belépő(ke)t, a GYSEV Zrt. menetrendszerinti vonatain az utazást és az ÉNYKK Zrt. helyi autóbuszjáratainak korlátlan használatát.

MOBILIS KOMBINÁLT JEGY

Izgalmas játékok és feladványok, látványos természettudományi bemutatók és élménydús foglalkozások az Európában is egyedülálló tudományos játszóházban, Győrben! A kombinált jegy tartalmazza a belépőt, a GYSEV Zrt. menetrendszerinti vonatain az utazást és az ÉNYKK Zrt. helyi autóbuszjáratainak korlátlan használatát.

KOMBINÁLT JEGGYEL SZENT MÁRTON NAPJÁN

2017. november 4-5.

Az ország minden szegletéből érkező vásárosok egyedülálló portékáinak széles kínálata, vásári komédiák, gasztronómiai különlegességek, gesztenyesütés, újbor kóstoló, íjászat, kézműves foglalkozás – mindez egy helyen, a Vasi Múzeumfaluban! A kombinált jegy tartalmazza a belépőt, a GYSEV menetrendszerinti vonatain az utazást és az ÉNYKK Zrt. helyi autóbuszjáratainak korlátlan használatát.

KOMBINÁLT JEGGYEL AZ ADVENTI VÁSÁRBA

2017. december

Utazzon el kedvezményes kombinált jeggyel a szombathelyi adventi vásárba, legyen részese a közös Adventi gyertyagyújtás pillanatának, élje át az ünnepvárás meghitt hangulatát, és kényeztesse magát meleg étel- és italkülönlegességekkel, egyedülálló kézműves termékekkel, mindeközben válogasson kedvére a színes programkínálat sokaságából! A kombinált jegy tartalmazza a GYSEV Zrt. menetrendszerinti vonatain az utazást és az ÉNYKK Zrt. helyi autóbuszjáratainak korlátlan használatát, valamint egy pohár forró italt a vásárban.

99/577 244

gysev@gysev.hu

www.gysev.hu

TISZTELT UTASUNK, KEDVES OLVASÓ!

Bár napközben még sokat süt a nap, a harmatos és kissé már csípős reggelek, az aranyló színekben tündöklő levelek, és a semmivel sem összetéveszthető iskolai csengő megszólalása jelzi, hogy megállíthatatlanul beköszöntött a sokarcú őszi, amely később bár hidegebb, szelesebb arcát is megmutatja, mégis sok szépséget rejt magában. Megkezdődnek az ilyenkor szokásos kerti munkálatok, itt a szüret ideje, de ezzel együtt a szüreti mulatságok, vidám őszi túrák is kiváló időtöltést jelentenek. Magazinunkban színes rendezvénypalettát gyűjtöttünk össze a régió programjaiból, hogy mindenki érdeklődése és kedve szerint tudjon választani egész évszakban. Úti cél ajánlunk Kelet-Szlovénia szépségeibe kalauzolja el az olvasót, belföldi járatunk pedig Szombathely városába viszi Önöket, külön kiemelve a Márton napot, az ahhoz tartozó népszokásokat. A legkisebbeknek gyerek rovatval kedveskedünk, az iskolásoknak pedig egy kivágható órarenddel szeretnénk jó tanévkezdést kívánni!

Ne feledjük, hogy az iskolakezdés és a dolgozós hétköznapok mellett a természet megannyi szépsége ilyenkor teljesedik ki igazán. Reméljük, hogy szabadidejünkben is megtalálják számításait, és egyben bízunk abban, hogy az őszi időszakban is bennünket választanak utazásaikhoz!

TARTALOMJEGYZÉK

GYSEV HÍREK

170 éves a Sopron-Bécsújhely vasútvonal, Új kocsimosó Sopronban, Nemzetközi Útjátjáró Biztonsági Nap

4

ÚTI CÉL AJÁNLÓ

Kelet-Szlovénia gyöngyszemei

6

VASÚTTÖRTÉNETEK

A hellének vasútja

12

KIRUCCANÁSOK

Programajánló

16

KREATÍV ROVAT

Alkossunk otthonunkban!

26

BELFÖLDI JÁRAT

Szombathely, a Nyugat királynője

30

SZÍNES ROVAT

A természet őszi kincsei, Tudta-e?

34

SPORT ROVAT

Légiós top 15

38

GYEREK ROVAT

Órarend, Kifestő

41

IMPRESSZUM

Kiadó és szerkesztő:
GYSEV Zrt., 9400 Sopron, Mátyás király utca 19.

Felelős kiadó:
Kövesdi Szilárd vezérigazgató

Lapszerkesztő:
Fülepné Dormán Szilvia

Szerkesztő:
GYSEV Zrt. Értékesítés és Marketing

Hirdetés-szervezés:
Fülepné Dormán Szilvia

E-mail: szdorman@gysev.hu

Megjelenés:
Negyedévente, 10.000 példányszámban

Terjesztés:

A GYSEV Zrt. járatain, állomásain, rendezvényein. A nyomdai hibákért és a kiadást követően bekövetkezett információváltozásokért felelősséget nem vállalunk.

Képek:

Háry Márk, Horváth Dóra, Pócza Norbert, rendezvénygazdák, Pixabay, Freemages, GYSEV Zrt. és a Gysev Cargo Zrt. képtárházai, Tourinform irodák, Pro Kultúra Nonprofit Kft.

Ingyenes kiadvány, kereskedelmi forgalomba nem hozható.

170 éve épült meg a Sopron és Bécsújhely közötti vasútvonal

Idén 170 éve, 1847 augusztusában indult meg a vonatforgalom a Sopron – Bécsújhely (Wiener Neustadt) vasútvonalon. A jubileum alkalmából közös ünnepséget szervezett a soproni vasúttársaság a GYSEV Zrt., Sopron Megyei Jogú Város önkormányzata, a Soproni Városszépítő Egyesület, a Soproni Kereskedelmi és Iparkamara, valamint a Corvinus Magyar-Osztrák Baráti Kör.

A vasútvonal megépítésére létrehozott Oedenburg–Wiener Neustädter Eisenbahn Gesellschaft, azaz Sopron–Bécsújhelyi Vasúttársaság 1845 márciusában tartotta meg alakuló közgyűlését. A Sopronban rendezett ülésen a társaság elnökévé Széchenyi Istvánt választották.

Nagymarton (Mattersburg) és Sopron között 1845 tavaszán, a Nagymarton - Savanyúkút (Sauerbrunn) közti szakaszon pedig 1845 júliusában kezdődött meg a munka. A korabeli források szerint több ezren kaptak munkalehetőséget a vasútvonal építésekor. 1846 végére három műtárgy kivételével csaknem az egész alépítmény elkészült.

A vonal vasútépítési szempontból legjelentősebb, máig is látványos műtárgya a nagymartoni 20 nyílású viadukt. Az impozáns létesítmény 250 m hosszú, 8,85 m széles és 18 méter magas. Szerkezeti anyaga téglá, és terméskő.

A vasútvonal átadását azért kellett augusztusra halasztani, mert a viadukt előtt kialakított rézsű egy nagyobb eső után leszakadt,

és a már elkészült pályatestet is maga alá temette. A soproniak 1847. augusztus 2-án láthattak először mozdonyt az új vasúti pályán. Az első próbamenetkor egy Weilburg mozdony három kocsival közlekedett.

A 31,8 kilométer hosszúságú vasútvonalon 1847. augusztus 20-án indult meg a vonatközlekedés.

A vasútvonal kiépítéséhez szükséges földterületeket többnyire megváltották. Sopron városa 22 hold földet bocsátott a vasúttársaság rendelkezésére. Ezzel a hozzájárulással a város hathatósan támogatta a vasút ügyét, amiből világosan kitűnik, hogy a város lakosai és vezetősége tudatában voltak azoknak a jelentős gazdasági előnyöknek, amelyeket az új közlekedési eszköztől várni lehetett.

A 170 éves jubileum alkalmából rendezett ünnepségen Dr. Fodor Tamás, Sopron Megyei Jogú Város polgármestere, Kövesdi Szilárd, a GYSEV Zrt. vezérigazgatója, valamint Horváth Vilmos, a Soproni Kereskedelmi és Iparkamara elnöke mondott köszöntőt a soproni vasúttállomáson.

(A sajtóközlemény összeállításához a Soproni Szemle 1957. XI. évfolyamában megjelent, Perkovátz Bódog–Kubinszky Mihály: Széchenyi István és a Sopron–Bécsújhely-i vasút építése c. írását használtuk fel.)

Új kocsimosó berendezés a soproni állomáson

Júliusra elkészült a GYSEV Zrt. új, soproni kocsimosó berendezése, amelyet saját forrásból finanszírozott a vasúttársaság. A munkálatokba beletartozott az épület felújítása, a közműcsere, a teljes vágányátépítés, a komplett technológia tervezése, szállítása és telepítése, emellett a vízvezeték kialakítása, az érintett terület helyreállítása, ill. a tűzszerezési munkálatok elvégzése.

A korábbi kocsimosó és mosóvágány teljes területe, az alépítménnyel, felépítményekkel és közművekkel, teljes felújításon illetve bővítésen esett át, új vágány épült a régi helyén, saját kivitelezésben.

A berendezés különböző járműtípusokra előre betáplált programokat futtat (IC kocsik, FLIRT szerelvények, regionális kocsik, Jenbacher motorvonatok, Taurus és Vectron mozdonyok), kézi felülvezérlési lehetőséggel. Egy FLIRT motorvonat, vagy egy háromkocsis IC mosási ideje a tolatási mozgásokkal együtt kb. 30 percet vesz igénybe. A berendezés alkalmas sav- illetve lúgbázisú mosószeres használatára, a mosási folyamat végén pedig lágyított vízzel öblíti le a lemosott szerelvényt. További különlegesség, hogy a berendezés tetőmosásra is alkalmas, mivel a tető- és oldalfal átmeneti ívére, illetve az alsó szoknyarész tisztítására külön mosókefék állnak rendelkezésre. A motorvonatok

összetett homlokfelületeinek mosására helyszínen vezérelhető külön automata mozgókapu egység szolgál.

A mosóberendezés 3 fő egységből, egy alvázmosó, egy kocsimosó és egy homlokmosó modulból épül fel. Alapvető változás az automatizálás, a vegyszeradagolás pontos állíthatósága, a lágyvízes öblítés, a homlokmosás illetve a magasnyomású, részben forró vizes (80°C fok) alvázmosó modul. Fontos tulajdonság, hogy a kocsimosó berendezésbe korszerű, CE minősítésű akkreditált szennyvízkezelő műtárgyakat telepítettek, így a létesítmény megfelel a jelenlegi környezetvédelmi előírásoknak.

A biztonságosabb közlekedésért

A GYSEV Zrt. az tavalyi után az idei évben is csatlakozott az ILCAD – Nemzetközi Útjátjártó Biztonsági Nap elnevezésű rendezvényhez. A vasúttársaság munkatársai a rendőrséggel közösen három soproni és egy szombathelyi vasúti átjáróban végeztek ellenőrzéseket. Az akció keretében szóbeli tájékoztatással, kérdőívekkel, kiadványokkal és szórólapokkal hívták fel a közlekedők figyelmét a kulturált közlekedésre és a szabályok betartására.

A „Nemzetközi Útjátjártó Biztonsági Nap” elsődleges célja, hogy rámutasson a felelős, figyelmes és udvarias közlekedés fontosságára. A szervezők szerint a sokszor emberleleteket követelő tragédiák nagyobb odafigyeléssel, a közlekedési szabályok következetes betartásával elkerülhetők lennének.

A statisztikák szerint a vasúti átjárókban a balesetek több évre visszamenőleg szinte kizárólag a közúti járművezetők, gyalogosok, kerékpárosok figyelmetlenségéből következnek be. Ezért csatlakozott a GYSEV Zrt. az idei évben is az akcióhoz. A vasúttársaság célja, hogy megelőzzék a súlyos következménnyel járó szerencsétlenségeket.

A kampány keretében júniusban két városban, Sopronban és Szombathelyen összesen négy forgalmas vasúti átjáróhoz települtek ki a vasúttársaság és a rendőrség munkatársai. A

rendőrök a közúton közlekedőket ellenőrizték, a GYSEV közlekedésbiztonsági szakemberei szórólapokkal és szóbeli tájékoztatással hívták fel az átkelők figyelmét a kockázatokra.

Az akció keretein belül a szakértők vizsgálták a vasúti átjárók állapotát, a vágányok melletti területeket, a közúti útburkolat minőségét és a felfestéseket, a fényesorompó-jelzők, optikák épségét, jól láthatóságát, szennyezettségét. Emellett megfigyelik az áthaladó vonatokon az előírt jelzéseket és a vasúti kocsik ajtóinak zárt állapotát is.

A GYSEV szakemberei és a rendőrség munkatársai az útjátjárókra vonatkozó közlekedési szabályokra hívták fel a közlekedők figyelmét

Kelet-Szlovénia gyöngyszemei

szervező Némethné Gara Illdikó **forrás** szlovenia.szallas-utazas-ajanlo.com | euroastra.info

Szlovénia igazán zöld ország, földjének 60%-át erdő borítja, csak Finnország és Svédország előzi meg erdőinek gazdagságával. Területének közel negyede a Natura 2000 hálózat része, tengerpartjának 20%-a védett. A kicsiny országban 10 ezer km rendezett turistaút várja a természetkedvelőket 170 menedékházzal és 40 szállodával. A Kamniki-Alpokban még hagyományos pásztorkodás folyik, hegyi környezetüket az Alpesi Egyezmény betartásával védik.

Több mint 3000 temploma van, Szlovéniában található a szláv népek legkorábbi, 1000-ból származó írásos emléke, itt találták meg a világ legrégebbi hangszerét, a neandervölgyi korból származó csontfúvulót, amely 50-60 ezer éves lehet, mocsárvidékén pedig 5100 éves kerépkárra bukkantak.

Magyarországhoz legközelebbi tájegysége a Muravidék, a magyar kisebbség főként itt él.

TURIZMUS SZLOVÉNIÁBAN

Egy millió vendégéjszakát jegyez, elsősorban horvátok, olaszok, osztrákok, németek és belgák látogatnak ide. Jó autópályái, kempingjei, környezetbarát szállodái vannak. Koper kikötője a legforgalmasabb, ahol magyar áruk is megfordulnak. Erős a golfturizmus, szép környezetben 10 golfpálya várja a sportolókat, télen 10 síközpont gondoskodik az aktív pihenésről. 15 nemzetközileg elismert wellness- és gyógyközpont áll

rendelkezésre, a rengeteg folyó, tó és a tengerpart pedig a vízi sportok szerelmeseit csábítja utazásra.

GASZTRONÓMIA

24 jellegzetes gasztronómia tájegységet lehet megkülönböztetni az országban eltérő ízekkel, alapanyagokkal, de ami közös: a sok foszlós házi kenyér, vagy kalács, a rengeteg tésztaféle és gombóc. A tésztákat sütik hússal, túróval, vagy gyümölcscsel megtöltve batyu alakban, vagy rétesként. A legismertebb a Szlovénia szerte kedvelt Prekmurska Gibanica, egy ízletes, többszintes, pudinggal töltött finomság, amely bekerült az EU helyi ételeinek listájára, így receptjét, elkészítési módját védetté nyilvánították.

Tipikus helyi termék a hidegen sajtolt tökmagolaj, az olívaolaj és a kézműves csokoládé. Készítenek finom házi sajtokat, sonkákat, felvágottakat, hurkákat is. A kraški pršut, a szlovén sódar éppolyan híres, mint az olasz vagy a spanyol. A sonkát 4 Celsius fokon, két hétig sóban áztatják, majd lesöprik róla a sót, és kiakasztják a házak északi oldalára, hogy átjárja a tengeri szél, és a nemes penész meglepjen rajta. Végül megmossák, és fogyasztásig hűvös pincében tárolják. A jó sonka szárítása 16 hónapos műveletet igényel.

A szlovén borokat a világ 50 legjobbja között jegyzik. Koleszterin-csökkentő hatásuk miatt Japánba, az Európai Unióba, királyi udvarokba és az Egyesült Államok elnöki konyhájára is szállítják.

14 borvidéke közül A Podravje „Jeruzalem” vidéket a világ legszebb, legkülönlegesebb bortermő területeinek egyikeként tartják számon. Szlovénia észak-keleti részén, a Muraközben, a Muravidéken terül el, a magyar határtól mintegy 30 kilométerre. Csodálatos látvány a teraszos, különböző alakzatokat formáló íves szőlősorok ősi pincékkel tarkított végtelenje. A táj Toscanához hasonlatos, dombos, ligetes, zöldellő. A borvidék központja és városai: Jeruzalem, Ljutomer, Ormoz, Gornja, Kapela, Muraszombat, Lendva. A borvidéken főleg fehér fajtákat termelnek: Olasz Rizlinget, Rajnai Rizlinget, Sauvignon Blanc-t és Traminít. A Jeruzalem elnevezés egy monda szerint onnan ered, hogy a „keresztes háborúk idején több lovag, akik nem engedhették meg maguknak, hogy hajóval tegyék meg az utat a Szentföldre, ezen a területen haladtak át. Annyira megtetszett nekik, hogy elhatározták, itt maradnak, és elnevezték Jeruzálemnek”.

SZLOVÉNIA LEGRÉGEBBI VÁROSA, PTUJ

Ptuj, archaikus magyar nevén Potoly, latinul Poetovio, Maribortól 25 km-re dél-keletre, a Dráva partján fekszik.

A már a kőkorból is lakott hely az i. e. 1. században Noricum királyságként a kelta szövetség része volt. A rómaiak i. sz. 15-ben hódították meg, és Pannónia tartomány egyik fontos településévé fejlesztették. Vespasianust itt választották császárrá 69-ben, ekkor kelt az első írásos emléke is. Traianus császár 102-

ben nevet (Colonia Ulpia Traiana Poetovio) és városi jogokat (colonia) adományozott a településnek. Itt született 461 körül Romulus Augustulus, az utolsó római császár.

A népvándorlások korában többször ostromolták, az 5. században a gótok, a középkorban avarok, frankok kezén volt, majd Stájerország kebelezte be.

1252-ben IV. Béla magyar király csapatai elfoglalták a várost, majd előbb Gutkeled István szlavón bán, mint „Stíria kapitánya”, később pedig a király fia, István herceg (a későbbi V. István) mint „Stíria hercege” innen kormányozta Stájerországot. A magyar uralom 1260-ban ért véget, hogy több mint 200 év múlva Mátyás király állítsa azt egy rövid időre vissza, aki csapataival 1479-ben foglalta el a várost. 1918-ban Jugoszlávia, majd 1991-től a független Szlovénia része lett. Ma Podravje (Muravidék) régió gazdasági központja, a vásárok városa, környékén számos túralehetőség kínálkozik, az éttermekben a remek helyi gasztronómia fogásait kóstolhatjuk végig, a borospincéi a környék finom nedűit rejtik, gyógyfürdői pedig a pihenni vágyókat várják.

PTUJ NEVEZETESSÉGEI

A Dráva partján fekvő város Ljubljana után a második helyet foglalja el a turisták listáján, zegzugos középkori utcáskái, terei és templomai egyedi bájt kölcsönöznek a településnek, amely az ország talán legjobb ételeivel várja a látogatókat.

A VÁR

Az eredeti vár a 9. vagy 10. században épült fel, ebből már csak a torony látható. A 12. századra állapota nagyon leromlott, a salzburgi érsek ekkor rendelte el egy új vár építését,

amely impozáns rezidenciája lett. Ma múzeumként működik, földszintjén a város egykor leggazdagabb családjainak értékes hangszerei láthatók. A vár legszebb szobáiban 16-19. századi bútorok, szőnyegek, használati tárgyak, festmények kerültek kiállításra, valamint hagyományos farsangi jelmezek, álarcok, a művészeti galériában pedig az ország egyik legszebb barokk és gótikus gyűjteménye várják a látogatókat.

MITHRAS-SZENTÉLY

A mithraizmus perzsa eredetű vallás volt, mely a római katonák közvetítésével terjedt el Európában. A vallási rítusokon csak a titok megtartására esküdt hívek vehettek részt. Ptuj közelében található a Felső-Duna folyásának legrégebbi, 2. századbeli Mithras-szentélye, melyet Wilhelm Gurlitt, grazi régész fedezett fel 1888–89-ben.

ORPHEUS-OSZLOP

A Szlovén tér közepén láthatjuk az 5 m magas, márványból készült monolitot, mely Ptuj egyik szimbóluma. Marcus Aurelius Vera tiszteletére állították, aki abban az időben a város vezetője volt. A középkorban pellengéerként használták, melyhez a bűnösöket egy vasgyűrűvel láncolták, hogy nyilvánosan megszégyenítsék őket a helyiek előtt. Az Orpheus-oszlop Szlovénia legkorábbi olyan emlékműve, mely ma is eredeti helyén áll.

VÁROSI TORONY

A gótikus stílusú torony falába 1830-ban Simon Povoden

plébános különböző antik tárgyakat építtetett be, így jött létre a legelső szlovén szabadtéri múzeum, a **Povodnov Muzej**.

A VÁROSHÁZA

Ptuj egyik legkarakteresebb épülete. 1906–1907 között épült, tervezője Max Ferstl, osztrák építész volt, ma a város önkormányzati hivatalainak ad otthont.

SZENT GYÖRGY PLÉBÁNIAATEMPLOM

A számos felújítás, átalakítás ellenére is őrzi gótikus arculatát. Kóruspadjai nemcsak a templom fénypontjai, de az ország legöregebb padjai, melyeket 1446-ban készítettek.

A BOROSPINCE

Ötvözi Ptuj természeti és kulturális örökségét, amely 1239-ben, abban az évben, amikor a **Minorita Kolostor** épült, már egyértelműen létezett, és még mindig használatban van.

Ptujban számos hagyományos vásárt, fesztivált és karnevált tartanak egész évben. Közülük a leginkább figyelemreméltó a **Szlovénia Karnevál**, amikor a fura jelmezekbe és álarcokba öltözött férfiak óriási zajjal próbálják elűzni a gonosz szellemeket. Ez a színes, tradicionális rendezvény a legfontosabb a város életében, ezért, ha farsang idején járunk erre, ne hagyjuk ki. A György-napi vásárnak, a Katalin ünnepnek és a karácsonyi vásároknak is régi hagyományuk van erre felé. A piacokon ekkor kézműves termékeket, helyi finomságokat vásárolhatunk, és belekóstolhatunk a szlovén kultúrába.

Újabb kombinált bérletet vezet be a GYSEV és az ÉNYKK

2017. szeptember 1-től a Nádasd–Körmend–Szombathely útvonalon is kombinált bérletet vezet be a GYSEV Zrt. és az ÉNYKK Zrt. Ennek köszönhetően az utazóközönség kedvezményes áron veheti igénybe a vasút és a helyközi autóbuszjáratok összehangolt, menetrendszerinti szolgáltatásait.

A korábbi évek kedvező tapasztalatai alapján, újabb útvonalon vezet be közös, kombinált bérletet a GYSEV Zrt., valamint az ÉNYKK Zrt. A két közlekedési társaság menetrendszerinti járatait így egyetlen bérletjeggyel vehetik igénybe az utazók. A kombinált bérlet Nádasd és Körmend között autóbuszos, Körmendtől Szombathelyig pedig vasúti utazásra jogosít.

A dolgozói és diák kombinált bérletek ára mintegy 10 százalékkal kedvezőbb, mintha külön-külön vásárolnának autóbuszos és vonatbérletet az utazók.

A két közlekedési társaság által kiállított bérlet az adott viszonylatban közlekedő autóbuszjáratokra és vonatokra az érvényesség idején belül korlátlan számú utazásra jogosít.

Az utasok havi, félhavi és 30 napos kombinált bérletek közül választhatnak. A kombinált bérletjegy kizárólag 2. kocsiosztályon

érvényes, feláras vonatok esetében a felár megváltása mellett használható fel utazásra.

A GYSEV és az ÉNYKK a Zalaegerszeg–Körmend–Szentgotthárd, valamint a Püspökmolnári–Szombathely útvonalon már korábban bevezette a kombinált bérletet. Utóbbi esetben a kombinált bérlet plusz szolgáltatás keretében a helyi közlekedést is használhatják az utasok a vasi megyeszékhelyen. A két közlekedési vállalat tervei szerint a későbbiekben a Nádasd–Körmend–Szombathely kombinált bérlet is használható lesz a helyi közlekedésben Szombathelyen.

KOMBINÁLT BÉRLET – vonat és autóbusz korlátlan együttese!

Új, kombinált bérletünk kényelmes, kedvező árú, gyors eljutást biztosít Önnek a **Nádasd – Körmend állomás – Szombathely vasútállomás** útvonalon.

2017. szeptember 1. napjától az adott viszonylaton egy bérlettel veheti igénybe a vasút és a helyközi autóbusz járatok összehangolt, menetrendszerinti szolgáltatásait.

Árak:

	Kombinált bérlet havi és 30 napos	Külön bérletek havi és 30 napos	Egyénileg, autóval havi benzinköltség
Dolgozó	24 900 Ft	27 340 Ft	32 500 Ft
Tanuló	2 490 Ft	2 735 Ft	

Az árak az ÁFA-t tartalmazzák.

Kombinált bérlet váltható:

Szombathely vasútállomás és Körmend állomás belföldi jegypénztáiraiban

Érvényesség és egyéb feltételek:

a bérletekre vonatkozó általános szabályok szerint

A hellének vasútja

Athén, Stathmos Larisis, 2009

szerző Hány Márk [menetrend és információ](#) trainose.gr

Cikkünkben egy különleges ország különleges sorsú vasútaját mutatjuk be a vonalépítés kezdeti, sajátos jellemzőitől egészen napjaink állapotáig, utalva a jövőbeni fejlesztésekre, természetesen némi élménnyel, tapasztalattal és instrukcióval fűszerezve.

TÖRTÉNET

A görög vasút története a pireuszi kikötő és Athén közötti vonalépítéssel kezdődött, 1869-ben. A vonalat jelenleg az 1-es számú, zöld metróvonal szolgálja ki a városi közlekedés részeként. Az országos hálózat építése ezután egészen a balkáni háború végéig két, térben és technikailag is elkülönülő rendszerben történt.

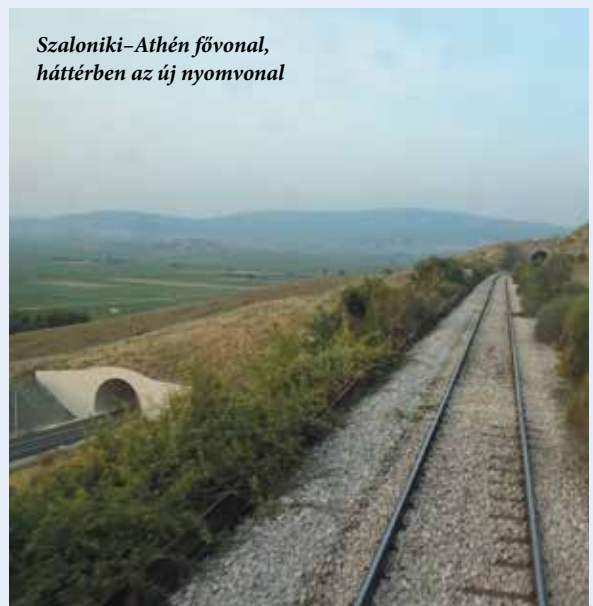
Az északi részen, vagyis a mai Makedónia és Trákia tartományok területén, még az Oszmán Birodalom idején épültek ki azok a törzshálózati vonalak, amelyeken a folyamatos nemzetállami széttagoltság a mai napig érezteti a hatását. A Szalonikiból Szkopjén át Kosovska Mitrovicáig tartó vonal építése 1871-ben kezdődött, és két évig tartott. Érdekes, hogy ez az összeköttetés a mai napig létezik, mindössze egy rövid, kb. 40 km-es szakaszán nincs személyforgalom, amelynek oka a szerb-koszovói politikai helyzetben keresendő.

Pythio és a mai Törökország területén található Edirne, illetve a mai bolgár határállomás, Svilengrad között is ekkor épült vasút, egy évvel később pedig az akkori Konstantinápoly felől Alexandropouli városáig építettek egy szárnyvonalat. A következő nagy vasútépítésre azonban 18 évet kellett várni. Ekkor építették a Szaloniki–Platy–Edessa–Florina–Bitola vonalat, amelynek végpontja a mai Macedóniában található. A hálózat összeköttetése Serres érintésével 1892-ben kezdődött.

A déli rész vasútépítése az 1880-as évektől számos helyen méteres nyomtávú pályával indult. Ekkor épült meg a Peloponnészoszi-félsziget több, mint 500 km kiterjedésű méteres nyomtávú hálózata, illetve a Larisa és Volos közötti, ugyancsak méteres nyomtávú szárnyvonal. Athéntől észak felé 1904-ben indult a normál nyomtávú vasútvonal terjeszkedése, ami 1916-ra érte el Platy állomást, megteremtve a mai görög törzshálózat alapját.

A vasúthálózat államosítása 1920-tól kezdődött. Számos szervezeti átalakítás, vonalátvétel és némi fejlesztés is kezdetét vette, és ekkortól élték fénykorukat a Nyugat-Európát Görögországgal összekötő távolsági nemzetközi vonatok, közöttük a Hellász Expressz is. A mai nevén is ismert Görög Államvasút (Organismos Sidirodromon Ellados – OSE) 1970-ben alakult meg.

Szaloniki–Athén fővonal, háttérben az új nyomvonal

Az 1990-es évektől intenzív fejlesztések vették kezdetüket a görög vasúthálózaton. Előtérbe került a villamosítás, a pályasebesség 200 km/óra-ra történő felemelése, egyes szakaszokon a normál nyomtávra való áttérés és az athéni elővárosi vasút (Proastiakos) rendszerének kialakítása. A görög gazdasági válság ugyanakkor könyörtelenül lecsapott a vasútra is. A kezdeti privatizációs lépések nem jártak sikerrel, csupán az újabb szervezeti átalakítás és az adósságok állam általi átvállalása nyújtott rövid távú megoldást, ugyanakkor számos takarékosági intézkedést is be kellett vezetni. 2004-től fokozatosan számolták fel a Peloponnészoszi-félsziget méteres nyomtávú vasútvonalait, 2011-től pedig a teljes nemzetközi vasúti forgalmat leállították. Az átmeneti hanyatlás után, 2014-ben ismét felvették az országhatáron átívelő személyforgalmat napi 1-1 pár távolsági vonattal Belgrád és Szófia felé, hányattatott sorsukat ugyanakkor a 2015-ös menekültválság, illetve különböző vágányzárak miatti autóbuszos pótlások tovább súlyosbították. A legjelentősebb fejlesztés, vagyis a Szaloniki–Athén tengely teljes villamosítása és új nyomvonalra helyezése jelenleg is tart.

A JELENLEGI HÁLÓZAT

A normál nyomtávú hálózat hossza több, mint 1500 km. A fő közlekedési tengelyt a Szaloniki–Athén vonal alkotja, amelynek keleti kiágazása Serres–Alexandroupoli–Dikea útirányon át Bulgária, illetve Törökország, nyugati vége pedig Platý–Edessa–Florina útirányon át Macedónia felé vezet. Nemzetközi forgalom ugyanakkor csak Idomeni–Gevgelija, illetve Strimonas–Kulata határátmenetekben zajlik Macedónia, illetve Bulgária felé, e sorok íródásakor mindkét helyen autóbuszos pótlással. A normál nyomtávú szárnyvonalak közül jelentős a Paleiofarsalos–Kalampaka vonal, amelynek végpontja a híres Meteorák lábánál található. A Peloponnészoszi-félszigeten már csak Korinthoszon át Kiato állomásig van vasúti közlekedés, a korábbi méteres helyett normál nyomtávolságú, és a települések központjától sajnos távol lévő, ugyanakkor nagy sebességű, kétvágányú, villamosított nyomvonalon.

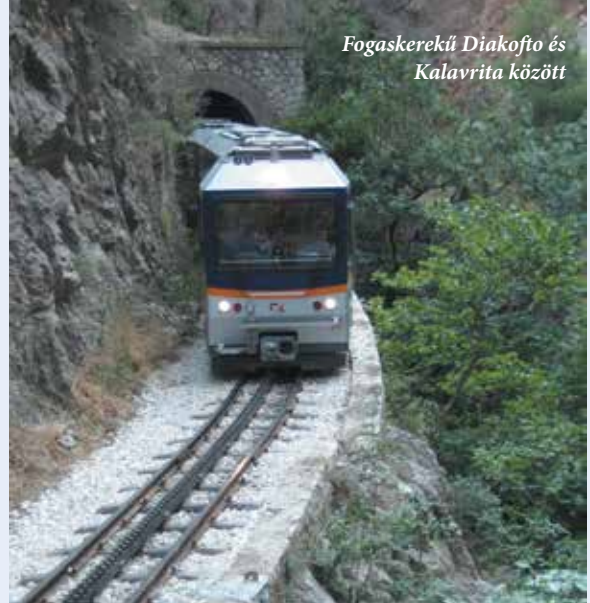
JÁRMŰPARK

A görög vasúttársaság járműparkjának évtizedekig érdekes színfoltját képezték a hazai Csörgőkkel (418-as sorozat) azonos kivitelű dízelmozdonyok, és az ezt kiegészítő, BDt sorozattal megegyező vezérlőkocsik, illetve ugyancsak a Ganz-MÁVAG által gyártott, méteres nyomtávú üzemre is készített motorvonatok. A gördülőállományt természetesen sok más országból beszerzett jármű is színesítette.

Jelenleg a regionális forgalomban döntően villanymeghajtású Desiro, a dízeles szakaszokon pedig a régebbi MAN, illetve a Stadler által gyártott GTW 2/6 típusú motorvonatok közlekednek. Az InterCity vonatok élén az Adtranz által gyártott DE2000 sorozatú, nagy teljesítményű dízelmozdonyok, illetve a Siemens HellasSprinter villanygépei teljesítenek szolgálatot. Mindkét modellt 1997-ben gyártották.

ÉRDEKESSÉGEK

A történelem során számos szárnyvonal, és különböző nyomtávolságú vasútvonal épült. A keskeny nyomtávúak közül ma már csak három vonalon van forgalom, ezeket elsősorban turisztikai potenciáljuk miatt tartják fenn. A Peloponnészoszi-félsziget déli részén található Katakolo–Pyrgos–Olympia vonal 1000 mm, a Diakofto–Kalavryta közötti fogaskerekű 750 mm, a

Volos melletti Ano Lechonia–Milies vasútvonal pedig 600 mm nyomtávon húzódik. Ezzel elmondhatjuk, hogy az országban négy különböző nyomtávon közlekednek a vonatok.

Mivel az Athénből kiinduló vonalak észak felé normál, dél felé pedig jellemzően méteres nyomtávú pályán futottak, a fővárosnak egészen 2005-ig két pályaudvara volt: az időközben megszűnt Stathmos Peloponnesos a méteres nyomtávú déli, a Stathmos Larisis pedig az északi vonalakat szolgálta ki. A méteres nyomtávú pályákat részben felszámolták, részben normálra építették át, a larisai pályaudvart pedig teljes körűen felújították, és Inoi állomásig kiépült a felsővezeték is, noha a régi, hegyi, kanyargós nyomvonal jelenlegi használata miatt északi irányban egészen Domokos állomásig dízelvontatást alkalmaznak.

Fontos említést tenni arról is, hogy részben a mai, harmadik sínes metróvonalak is a vasútvonal elválaszthatatlan részét képezték, és képezik jelenleg is. Az 1-es metró Pireusz és Kifissia közötti szakaszát egykor a görög vasút üzemeltette, nagyvasúti

Strimonas, 2017

Villany Desiro motorvonat,
Nei Pori, 2015

jellegű vonalvezetése könnyedén fel is ismerhető. A 3-as metró pedig ugyancsak a nagyvasút vonalát veszi igénybe a repülőtér eléréséhez egy csaknem 20 km-es szakaszon. Ahhoz, hogy ez kivitelezhető legyen, egyszerre harmadik sínes, és felsővezetékes üzemmódra is alkalmas szerelvényeket szereztek be.

Érdekesség még, hogy a Peloponnészoszi-félszigeten, Kiato és Patras között az OSE szervezésében vonatpótló autóbuszok közlekednek, emellett a vasúttársaság a Larisa–Volos vonalon is részben autóbusszal, illetve részben vonattal tartja fenn a személyforgalmat.

FEJLESZTÉSEK

A belföldi vasútfejlesztés egyértelműen a Szaloniki–Athén tengely új nyomvonalának mielőbbi átadására koncentrálódik. A cél Patrastól egészen a macedón határnál lévő Idomeni községig egy kétvágányú, villamosított, 200 km/órás közlekedésre is alkalmas vasúti folyosó átadása. Az új nyomvonalon a Szaloniki és Athén közötti menetidő a jelenlegi 5 és fél órától 3 és fél órára csökkenhet.

Egykori AA 91 sor. Ganz
motovonat, Palaiofarsalos, 2015

Felmerültek különböző nemzetközi összeköttetések gondolatai is, úgy, mint a korábban létező északnyugat-macedón prefektúrában található Florina, és a mai Macedóniában található Bitola, valamint az albániai Pogradec között, jelen keretek között azonban örülhetünk, ha akár még vonatpótlással is, de a meglévő két kapcsolat megmarad.

UTAZÁS A GÖRÖG VASÚTON

A modern infrastruktúra és járműpark, illetve a számos hangulatos, olykor 15-20 éve kint felejtett menetrendeket tartalmazó kisebb állomások, mellettük olykor kellemes poharazgatók, a karakán, de víg kedélyű, mosolygós vonatszemélyzet, és a barátságos utazóközönség kellemes ötvözetét felvonultató vasút hamisítatlan görög hangulatot áraszt. A járművek szinte kivétel nélkül légkondicionáltak, így a zárt ablak nem is kérdés, de a nyáron igen forró thesszáliai és attikai területeken csak értékelni lehet ezt.

A járatsűrűség ugyanakkor sok esetben hagy kívánnivalót, a menetrendi kínálat gyakran a balkáni színvonalat tükrözi. Athén környékén természetesen megfelelő gyakorisággal közlekednek az elővárosi vonatok (Proastiakos), emellett az InterCity vonatok nyújtanak viszonylag megbízható összeköttetést, ám a 20-30 perces késések egyelőre sajnos mindennaposnak mondhatók.

Mindezek ellenére, bátran szálljanak vonatra, akik Görögország szárazföldi részén nyaralnak, látogassanak el a Paralia híres üdülőterületeire (Leptokaria, Nei Pori), tegyenek egy egynapos kirándulást a Meteoráknál vagy látogassanak el a demokrácia bölcsőjébe. Talán azt sem túlzás kijelenteni, hogy Görögországot akár itthonról is megközelíthetjük vonattal, Belgrádból indul ugyanis minden nyári szezonban a Hellász Expressz, amely fekvőhelyes kocsit is továbbít. Budapest és Thesszaloniki között egy kellemes, 24 órás vonatúttal kell számolni, ám az útközben lassan suhanó tájban gyönyörködve, éjjel pedig saját ágyban kinyújtózva mindezt szinte észre sem vesszük.

NEMZETKÖZI AJÁNLATAINK

A határ menti régió természeti és kulturális értékei, a szomszédos Burgenland és Stájerország kincsei, illetve az európai nagyvárosok is várják Önt! Modern járművek, pihentető utazás, vonzó árak - az utazás teljes szabadsága az Öné a vasúton!

SZOMSZÉDLÁS A HATÁR MENTÉN

Kényelmes, rugalmas, attraktív – ezt nyújtja az Ausztria határ menti városaiba érvényes EURegio Special ajánlat.

Útvonal	Felnőtt ár	Gyermek ár
Győr – Wiener Neustadt	18,60 €	9,30 €
Szombathely – Graz	19,00 €	9,50 €
Szombathely – Wiener Neustadt	17,00 €	8,50 €
Szombathely – Wien	27,00 €	13,50 €
Fertőszentmiklós – Wien	23,00 €	11,50 €

Az **EURegio Special** menettérti jegyek 2. kocsiosztályon, egyszeri oda- és visszautazásra, 4 napig, személy- és gyorsvonatokon érvényesek. Gyermekjegy 6 és 14 éves kor között váltható. Megváltható a feltüntetett kiindulási állomásokon.

KORLÁTLAN BARANGOLÁS AUSZTRIÁBAN

Vonatozunk keresztül-kasul Ausztrián egy teljes napon át, kedvezményes árú vasúti napijeggyel! Az **Einfach-Raus-Ticket** 2-5 fő részére érvényes, ára pedig az együtt utazók száma alapján változik.

Utazók száma	Einfach-Raus-Ticket	Einfach-Raus-Radticket
2	33 €	42 €
3	37 €	46 €
4	41 €	50 €
5	45 €	54 €

A napijegy soproni indulással és érkezéssel valamennyi ausztriai célállomásra, illetve célállomásról érvényes, regionális vonatokon, 2. kocsiosztályon, hétköznap 9 órától másnap hajnali 3 óráig, hétvégén és ünnepnapokon pedig egész nap. Az Einfach-Raus-Radticket utasonként egy kerékpár korlátlan szállítmását is tartalmazza. Csak Sopronban kapható.

EURÓPA HATÁROK NÉLKÜL

Nemzetközi pénztárainkban adott vonatokra szóló helybiztosítások, fekvőhelyes és hálókocsijegyek is foglalhatók számos ismert vonattípusra (IC, EC, railjet, nightjet, EN, ICE). Személyes ügyfélszolgálatunk és nemzetközi pénztárunk készséggel áll rendelkezésre az útvonal megtervezésében és a legkedvezőbb ajánlat kiválasztásában. A **SparSchiene** menetjegyekkel akár már 9 € ellenében juthat el egyes osztrák úticélokra, 19 €-től pedig akár további európai városokba. Az **InterRail** bérletek adott országokba, vagy Európa összes, részes vasúttjára megválthatók. Ötnapos európai vasúti bérlet már 206 €-től kapható.

IDŐPONT	PROGRAM	LEÍRÁS	HELYSZÍN	SZERVEZŐ
szepember 1-3.	Vadpörkölt és Borfesztivál – Zalai Teríték 2017	A zalai borvidék bemutatása, a magyar borkultúra sokszínűségének reprezentálása, a zalai erdő és vidék, mint gasztrotéma, a világhírű vadászati értékek megjelenítése.	Zalaegerszeg	Kvartélyház Szabadtéri Színház Kft. www.zalaiteritek.com www.kvartelyhaz.hu
szepember 2.	1 nap a kulisszák mögött VIII.	Hagyományos nyílt nap, a nézők három sikerdarabot láthatnak.	Győr	Győri Nemzeti Színház www.gyoriszinhaz.hu
szepember 2.	Voices 2017	"Az „Operalia” operaverseny győzteseinek a Győri Filharmonikus Zenekarral közös, immáron hagyományos operagálája."	Győr	Győri Filharmonikus Zenekar
szepember 2.	Demjén újra!	Demjén Ferenc koncertje	Fertőrákosi Kőfejtő és Barlangszínház	www.barlangszinhaz.hu
szepember 2-16.	Kenutúra a nádasban	Kenuzás az összefüggő, sűrű nádas csatornáin.	Balf és Fertőrákos között	Fertő-Hanság Nemzeti Park www.ferto-hansag.hu
szepember 2-19.	Szolár hajóval a Fertőn	Tapasztaljuk meg a nyílt vízi hajózás felejthetetlen élményét!	Hansági-főcsatorna	Fertő-Hanság Nemzeti Park www.ferto-hansag.hu
szepember 3.	Kettes fogathajtó verseny és bajnok avató	Kettes fogathajtó verseny és bajnok avató	Nagykanizsa	kanizsalovasklub@chello.hu
szepember 7-9.	Innolignum Sopron	Erdészeti és faipari szakvásár	Sopron	Novamatic Aréna Sopron Holding Zrt. www.innolignumsopron.hu
szepember 8.	Sugar - Van, aki forrón szereti musical	A világhírű film színpadi feldolgozása, a Pesti Magyar Színház előadásában	Fertőrákosi Kőfejtő és Barlangszínház	www.barlangszinhaz.hu
szepember 8.	Szarvasbőgésre indulunk a Szigetközben	Az éjszaka hangjai	Lipót	Fertő-Hanság Nemzeti Park www.ferto-hansag.hu

IDŐPONT	PROGRAM	LEÍRÁS	HELYSZÍN	SZERVEZŐ
szeptember 8.	Országos Színházi Évadnyitó-Kaszás Attila Díjátadó Gála	Zenés gálaműsor, fellép többek között Miklósa Erika, Szomor György, Járai Máté, Nagy Balázs, Lázin Beatrix, Fejszés Attila, valamint a Győri Nemzeti Színház zenekara, énekkara és tánckara.	Győr	Győri Nemzeti Színház
szeptember 8–9.	Kanizsa Bor és Dődölle Fesztivál	2017-ben 14. alkalommal kerül megrendezésre a Kanizsai Bor- és Dődölle Fesztivál, amely során a hagyományos zalai népi ételt a dődöllét népszerűsítik	Nagykanizsa	Nagykanizsa Megyei Jogú Város www.kanizsafest.hu
szeptember 8–10.	Soproni Szüreti Napok	Borkóstolás soproni borgazdákkal, kulturális és színpadi programok.	Sopron	Pro Kultúra Sopron Nonprofit Kft. www.prokultura.hu
szeptember 8–17.	X. Haydn Vonósnyégyes-Fesztivál	Fiatall muzsikuskoncertek világszerte is díjazott kvartettjeinek találkozóhelye	Fertőd, Esterházy kastély	www.eszterhaza.hu
szeptember 9.	Zöld Szentgotthárd	Környezetvédelmi, kulturális és gasztronómiai fesztivál, ökojátsszínház, bábéledés, fotókiállítás	Szentgotthárd	Pannon Kapu Kulturális Egyesület www.pannonkapu.hu
szeptember 9.	XII. Szombathelyi Big Band Fesztivál	A szombathelyi Isis Big Band 1995 nyarán alakult fiatal, zenekari jazz, swing zene iránt érdeklődő, zömmel amatőr zenészekből.	Szombathely	Isis Big Band Egyesület
szeptember 9.	Madarászat	Madarászat a szikes tavaknál	Hansági-főcsatorna	Fertő-Hanság Nemzeti Park www.ferto-hansag.hu
szeptember 9–10.	Kismáriacelli Főbúcsú	A Mária-búcsú számos lelki programmal várja a híveket: Szentmisék, gyertyás körmenet, éjszakai és hajnali lelki programok, koncert.	Celldömölk	Kemenesaljai Művelődési Központ és Könyvtár www.vulkansag.hu
szeptember 9–16.	Szarvasbőgésre indulunk Fertő-tájon	Az éjszaka hangjai	Hegykő	www.vulkansag.hu
szeptember 10.	„Védd a helyit, vedd a Kisalföldit!” és XV. Euroregionális Kenyérfesztivál és Kézműves találkozó	Kisalföldi termelők portékáinak bemutatása és népszerűsítése. népzenei koncert, néptáncbemutató, hangszersimogató műhely, Bojtorján együttes élő nagykoncert.	Győr	Győri Művészeti és Fesztiválközpont

IDŐPONT	PROGRAM	LEÍRÁS	HELYSZÍN	SZERVEZŐ
szeptember 10.	Magyar Dal Napja	Helyi zenészek bemutatkozása és népszerű hazai zenekarok fellépése	Szombathely	Agora Kulturális Központ
szeptember 13.	Tárnicsos túra a Hanyban	A kiszáradó láprétek és a mocsárrétek őszi növényeiben gyönyörködhetünk.	Lébény	Fertő-Hanság Nemzeti Park www.ferto-hansag.hu
szeptember 14–15.	IV. Országos Szenior Egyéni Rapid Sakkdöntő	IV. Országos Szenior Egyéni Rapid Sakkdöntő	Nagykanizsa	
szeptember 15.	Szarvasbögésre indulunk a Hanságban	Az éjszaka hangjai	Lébény	Fertő-Hanság Nemzeti Park www.ferto-hansag.hu
szeptember 15–16.	Sághegyi Szüreti Napok	A Somlói Történelmi Borvidékhez tartozó Ság hegy rendezvénye felvonulással, kirakodóvásárral és koncertekkel.	Cellödömlök	Kemenesaljai Művelődési Központ és Könyvtár www.vulkansag.hu
szeptember 15–17.	Magyar Hagományok Fesztiválja – X. Győri Pálinkafesztivál	Néptáncbemutatók, színvonalas folklór programok, kézműves vásár, lacikonyhák és pálinkabódék kínálata gondoskodik a jó hangulatról.	Győr	Győr Művészeti és Fesztiválközpont
szeptember 16. és 23.	Hegedűs a Háztetőn	Musical Alföldi Róbert rendezésében	Szombathely	www.zikkuratugynokseg.hu
szeptember 16.	Ars Sacra Fesztivál	Nyitott templomok napja a Rómer Múzeumban	Győr	Rómer Flóris Művészeti és Történeti Múzeum
szeptember 16.	LESZ Fesztivál (Lada találkozóval)	Lada találkozóval, szépségversennyel, felvonulással, hastáncal, koncerttel.	Borgáta	Borgáta Önkormányzat www.vulkansag.hu
szeptember 16.	Tekerj Sopron	Az autómentes nap alkalmából kerékpáros felvonulás és színes programkavalkád.	Sopron	SMAFC és Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Sportfelügyeleti Csoport sportfelugyelet@sopron.ph.hu
szeptember 16.	VIII. Soproni Cross Futás és VI. Nyílt MTB Verseny	Rendezvény a sportolást, mozgást, versenyzést kedvelők számára	Lövér kemping	Sopron Atlétikai Club, Focus Team Hungary www.crossfutas.hu

IDŐPONT	PROGRAM	LEÍRÁS	HELYSZÍN	SZERVEZŐ
szepember 16. és 17.	My Fair Lady	musical	Sopron	www.soproniszinhaz.hu
szepember 16.	Kilátók napja	A 81 éves Károly-magaslati kilátó ünnepe	Soproni Parkerdő	Soproni Városszépítő Egyesület egyesulet@sopronvaroszepto.hu
szepember 16.	Madarászat	Madarászat a szikes tavaknál	Hansági-főcsatorna	Fertő-Hanság Nemzeti Park www.ferto-hansag.hu
szepember 16–17.	Terményáldás	Ökumenikus szertartás keretében kerül sor a termények megáldására, majd pedig gyógynövénytúra, virágkötészeti bemutató, öko programok, gyermekelőadások, koncertek várják az érdeklődőket. Ebben az évben stilizált barokk kert épül a Széchenyi téren.	Győr	Győr Művészeti és Fesztiválközpont
szepember 16–17.	Technology for tomorrow – a holnap technológiája	Napjaink találmányait, fejlesztéseit, innovatív újításait mutatja be 2 napon át „A holnap technológiája” kiállítás.	Zalaegerszeg	Zalakerámia Sport- és Rendezvénycsarnok www.sportcsarnokzeg.hu
szepember 16–17.	X. Kulturális Örökség Napjai	Több helyszínen koncertek, kiállítások, kóstolók, gyerekprogramok, technikai sportok és sok más érdekesség várja az érdeklődőket. A helyszínek között elektromos kisvonattal, retró busszal, lovaskocsin, Csepel teherautón is közlekedhetnek.	Sopronkövesd	Sopronkövesd Községi Önkormányzat polgarmester@sopronkovesd.t-online.hu www.sopronkovesd.hu
szepember 17.	Vulkánügyi kerékpár és nordic walking túra	Túra a környéken, biciklivel vagy nordic walking bottal.	Celldömök	Ság Hegy Térsége Turisztikai Egyesület www.vulkansag.hu
szepember 20–23.	Progress Fesztivál	Nemzetközi Alternatív és Amatőrszínházi Találkozó	Sopron	www.soproniszinhaz.hu
szepember 21.	Széchenyi István Születésének Évfordulója	Széchenyi István szobrának ünnepélyes megkoszorúzása, a rendezvény ünnepi szentmisével zárul a Széchenyi Mauzóleum kápolnájában.	Nagyecenk	Nagyecenk Önkormányzata
szepember 22–24.	XIV. Órségi Tökfesztivál	A gasztró - turisztikai rendezvényen kiderül, ki lesz a Tök király, ki dobja legmesszebbre a tököt. Tökmagolaj sajtolás, tökmagköpesztés, töklámpás felvonulás, színes kirakodóvers az Órség ízeivel.	Nagyrákos, Óriszentpéter, Szalafő, Magyarszombatfa	Nagyrákos Község Önkormányzata, Óriszentpéter Város Önkormányzata, Órségi Nemzeti Park Igazgatóság, Magyarszombatfa Község Önkormányzata www.orsegotokfesztival.hu

IDŐPONT	PROGRAM	LEÍRÁS	HELYSZÍN	SZERVEZŐ
szepember 22–24.	VII. Zalaegerszegi Sörfesztivál	Gasztronómiai és kulturális fesztivál, kézműves vásár, vidámpark, játszóházak. Fellépők: Anna & the Barbies, Ocho Macho, Péterfy Bori & Love Band, Fatal Error. Programok: Sörolimpia, Sörívó verseny, Folk Bazár.	Zalaegerszeg	Zalaegerszegi Gasztrokulturális Egyesület www.zgke.hu
szepember 22–24.	Kőszegi Szüret	Nemzetközi Fúvószenekari Találkozó	Kőszeg	
szepember 23.	Trianoni emlékkereszt felállításának évfordulója	Megemlékezés a Trianoni Emlékkereszt felállításának évfordulója tiszteletére.	Celldömök, Ság hegy	Kemenesaljai Művelődési Központ és Könyvtár www.vulkansag.hu
szepember 23.	Diófesztivál	Kultúrprogram, dióból készült finomságok	Fertőhomok	Horváth Anikó
szepember 24.	Túrász Sopron	Ismeretterjesztő erdei túra a Soproni-hegyvidék kirándulóhelyeinek, sportlehetőségeinek és a klimatikus gyógyhely népszerűsítésére minden korosztály számára.	Soproni Parkerdő	Sopron MJV Polgármesteri Hivatal Sportfelügyelet Csoport
szepember 26.	Koncz Zsuzsa koncert	Vadvilág Lemezbemutató Koncert	Szombathely	www.agorasavaria.hu
szepember 29.	Kutatók éjszakája	Izgalmas felfedezések, előadások, bemutatók.	Sopron	Ligneum Látogatóközpont www.ligneum.hu
szepember 29. – október 1.	Szent Mihály-napi Búcsú	Színpad programok, kézműves kirakodóvásár, helyi ízek fesztiválja és gyermekjátsszóház várja az érdeklődőket.	Sopron	Pro Kultúra Sopron Nonprofit Kft. www.prokultura.hu
szepember 29. – október 1.	Győri Legendák Napja és XIII. Győri Fröccsnapok	Rövid, városi színhátékok formájában kerül bemutatásra a vastuskó, a fröccs feltalálása, a győri frígláda, a lőcsei fehér asszony, a vaskakas és városunk számos „újabb keletű” legendája. Ismét látogatható lesz a város régi börtöne.	Győr	Győri Művészeti és Fesztiválközpont
szepember 30.	A Hűség Kapui – Soproni Somlai Attila kiállításának megnyitója	A Sopronban élő és alkotó festő a város ódon kapuit festette meg úgy, hogy az is láthatóvá váljék, ami a zárt ajtók mögött rejtőzik: történetek, sorsok, álmok, vagy éppen a jelen egyetlen pillanata.	Sopron	www.prokultura.hu
szepember 30.	Almafesztivál	Szeptember 30-án ismét megnyitja kapuit az Almafesztivál, már 4. alkalommal.	Jánosháza	Jánosháza Város Önkormányzata www.vulkansag.hu www.janoshaza.hu

IDŐPONT	PROGRAM	LEÍRÁS	HELYSZÍN	SZERVEZŐ
szeptember 30.	Presser Gábor – Sztevanovity Dusán – Horváth Péter: A Padlás	Musical	Győr	Győri Nemzeti Színház
szeptember 30.	Állatok világnapja a Lászlómajorban	Játékos foglalkozásokkal és érdekes előadásokkal várják az érdeklődőket.	Sarród-Lászlómajor	Fertő-Hanság Nemzeti Park www.ferto-hansag.hu
szeptember 30.	Európai Madármegfi- gyelő Nap a Fertő szikes tavainál	A szikes tavak madárvendégeinek megfigyelése egyben egy nemzetközi verseny is: hol figyelik meg a legtöbb madarat, madárfajt.	Hansági-főcsatorna	Fertő-Hanság Nemzeti Park www.ferto-hansag.hu
szeptember 30.	Európai Madármegfi- gyelő Nap Lipóton, a Morotva-tónál	Madármegfigyelés és számlálás a lipóti Morotva-tónál.	Lipót	Fertő-Hanság Nemzeti Park www.ferto-hansag.hu
október 1.	IX. „Tök jó” Gébárti Tökfesztivál	Játszóház, mesterség-bemutatók, kézműves és helyi kistermelők vására, folklór műsorok, faragott tökök versenye, tökök ételek.	Zalaegerszeg	Zala Megyei Népművészeti Egyesület www.kereszturyvmk.hu/kh
október 1.	Sopron kaput nyit!	Vasárnap délután megnyílnak a soproni belváros régi kapui. A „Kultkapuk” különféle művészeti attrakciókkal várják a szépre fogékony városlakókat és a vendégeket: egyik kapualjban zene szól, a másikban szobrászok alkotnak, a harmadikban fáművesek dolgoznak – Az élmény kulcsa – maga a kilincs! Nyissanak be!	Sopron	www.prokultura.hu
október 2.	Liszt Ferenc Hang- versenybérlet: A zene világnapja	Zenél: Győri Filharmonikus Zenekar Vezényel: Berkes Kálmán Közreműködik: Ránki Dezső - zongora	Sopron	www.prokultura.hu
október 2–6.	Országos Könyvtári Napok	Kiállítások, programok, előadások.	Sopron	Széchenyi István Városi Könyvtár
október 4–25.	Északi madárvendégek a Fertőn	Hajnali madarászat: vonuló és teelő madaraink megfigyelése	Hansági-főcsatorna	Fertő-Hanság Nemzeti Park www.ferto-hansag.hu
október 7.	Japán nap	A japán kultúra széles skáláját - sport, harcművészet, gasztronómia, zene, kézművesség hivatott bemutatni.	Szombathely	Agora Kulturális Központ
október 7.	Fertő tavi Évadzáró Vitorlás Verseny	Évadzáró verseny Kalóz, Finn, Laser R., Laser 4.7, Optimist, nagyhajók kategóriákban.	Fertő tó	Soproni Építők SK boroczmate@gmail.com
október 7.	Tökfesztivál	Népi játszótér, kézműves foglalkozások és vásár, tökök ételek kóstolása	Fertőszéplak	Soproni SZC Porpáczy Aladár Szakgimnáziuma, Kollégium és Általános Művelődési Központja porpacz@porpacz.hu
október 7.	Geotóp Nap	Piuszpuszta-avagy ősmaradványgyűjtés egy 12 millió éves deltatorkolatban.	Páneurópai Píknik Emlékhely	Fertő-Hanság Nemzeti Park www.ferto-hansag.hu
október 7.	Gombász túra a Soproni hegyvidéken	Ehető és mérgező gombáink meghatározása erdei séta keretében.	Sopronbánfalva	Fertő-Hanság Nemzeti Park www.ferto-hansag.hu
október 7–8.	XIV. Ágfalvi Gesztenye Fesztivál	Népművészeti kirakodóvásár és kézműves foglalkozások, gesztenyés ételek és sütemények, különböző táncok és bemutatók, zenekarok, szórakoztató és könnyűzenei programok, bál.	Sopron, Ágfalva	Vadon Sára, Csoltói József

ANDRÁS

FLIRT

VECTRON

VENTUS

TAURUS

KISCENK

IDŐPONT	PROGRAM	LEÍRÁS	HELYSZÍN	SZERVEZŐ
október 10.	Dr. Vekerdy Tamás: Jól értem a gyermekemet? C. előadás	Dr. Vekerdy Tamás új előadásában segítséget nyújt a szülőknek a több évtizedes gyermekpszichológusi praxisa alapján, a tőle megszokott élvezetes, lebilincselő stílusban.	Szombathely	Megyei Művelődési és Ifjúsági Központ www.nyitottakademia.hu
október 10–13.	Múzeumok Őszi Fesztiválja	Széles körben elérni az embereket, hogy másként tekintsenek a múzeumokra, ne mint egy elavult kötelező iskolai programra, hanem mint egy izgalmas, sokszínű ismeretterjesztő lehetőségre.	Szombathely	Agora Kulturális Központ Savaria Megyei Hatókörű Városi Múzeum tagintézményei
október 13.	Idegenek az éjszakában - Sinatra és kortársai	Kamarás Iván és az Idegenek az Éjszakában Band koncertje. Zenei időutazás, egy varázslatos éjszaka Kamarás Ivánnal, Nagy Ádámmal és zenésztársukkal.	Győrszentiván	Molnár Vid Bertalan Közösségi Ház
október 13–15.	X. Vasútmodell kiállítás	Több, mint 100 m hosszú terepasztal, modulrendszer, ezenkívül vasúttörténeti és képeslap kiállítás, vasutas ereklyék és retro mozi vár minden érdeklődőt.	Sopron	Pro Kultúra Sopron Nonprofit Kft. www.prokultura.hu
október 14.	XI. Dunántúli Magyar Szürke Szarvasmarha Tenyészbika Szemle és Vásár	Kirakodóvásár, interaktív játszóház, élőzene, gulyás, kiállítás	Lászlómajor	Fertő-Hanság nemzeti Park www.ferto-hansag.hu
október 14.	V. „Országos híru” Vasutas Ultiverseny		Nagykanizsa	VOKE Kodály Zoltán Művelődési Ház
október 14–15.	Ásványbörze	Különleges ékszerek, ásványok vására és bemutatója.	Sopron	GYIK Rendezvényház www.gyikrendezvenyhaz.hu
október 16.	Herendi porcelán kiállítás	Az 1826-ban alapított porcelánmanufaktúra kézzel készített dísz tárgyak, figurák és edénykészletek bemutatása	Szombathely	www.agorasavaria.hu , Agora Művelődési és Sportház
október 16.	Jótekonysági hangverseny a Győri Filharmonikus Zenekarral és Szulák Andreával	Világslágerek nagyzenekari kísérettel.	Győr	Győri Filharmonikus Zenekar
október 18.	Hello Dolly musical	Mrs. Dolly Levi férjszerzési praktikái állnak a zenés vígjáték középpontjában.	Szombathely	Agora Művelődési és Sportház www.agorasavaria.hu
október 21.	II. Őszi geotúra a Soproni hegyvidéken	Az élettelen természet szépségei.	Brennbergbánya	Fertő-Hanság Nemzeti Park www.ferto-hansag.hu
október 21–22.	A natúrpark ízei	Orsolya napi vásár	Kőszeg	
október 21–28.	Vadludak esti behúzása	Őszi színkavalkád a szikes tavaknál	Hansági-főcsatorna	Fertő-Hanság Nemzeti Park www.ferto-hansag.hu
október 22.	Rapülök koncert	A 90-es évek legkedveltebb hazai zenekara lép színpadra	Szombathely	https://tixa.hu/rapulok_szombathely
október 28.	Charlie 70.koncert	Charlie 2017. október 28-án tölti be 70. életévét. Ennek alkalmával vagyis „AZNAP” este egy ünnepi születésnapi nagykoncerttel teszük feledhetlenné a győri közönség estéjét.	Győr	Győr Projekt Kft.

IDŐPONT	PROGRAM	LEÍRÁS	HELYSZÍN	SZERVEZŐ
október 28–29.	X. Zala Open Standard és Latin Formációs verseny és Gála Kupa	Nemzetközi Latin Formációs Táncverseny	Zalaegerszeg	Zalakerámia Sport –és Rendezvénycsarnok Gála Társastánklub www.galate.hu
október 31.	Hattyúk tava - A Szent-pétervári Balett Színház előadása	Az örök klasszikus a legjobbak előadásában!	Sopron	www.prokultura.hu
november 4–5.	Szent Márton-napi Országos Nagyvásár	A vásári sokadalom mulattatására tréfás népi játékokat, vásári komédiákat, zenés, táncos produkciókat, tökverést, lúdnycak-szakítást láthat a nagyérdemű. Finom illatú, ízes forralt bor mellett melegedhet Márton-napi libasültet kóstolgatva.	Szombathely	www.savariamuseum.hu
november 5.	Az Orosz Birodalom bankjegyei és pénzei	Magyar Éremgyűjtők Egyesülete	Nagykanizsa	HSMK mee.nagykanizsa@gmail.com
november 8.	Koraesti Hangversenybérlet: Egmont	Beethoven, Kodály és Mendelssohn művek	Sopron	www.prokultura.hu
november 11.	Győri balett: A skarlát betű	Balett két felvonásban	Győr	Győri Nemzeti Színház
november 11.	Neoton Família koncert	A több, mint 50 éve a pályán levő Neoton stílus újra és újra tömegeket vonz, és hódít meg minden korosztályt.	Szombathely	www.facebook.com
november 11.	Márton-napi vigasságok	Ludas programok és ételek: liba-, és tökételek, sült gesztenye, tarkedli, új és forralt bor, különleges pálinkák is kóstolhatók.	Zalaegerszeg	Gőcseji Falumúzeum www.gocsejiskanzen.hu
november 11.	VOKE Kodály Zoltán Művelődési Ház Pántlika Néptáncsoportjának 15 éves Jubileumi Gálaműsora		Nagykanizsa	(06 93) 311 195
november 11–12.	Márton Nap	Családi program – kézművesség, játszóház, előadások.	Sopron	Pro Kultúra Sopron Nonprofit Kft. www.prokultura.hu
november 15.	Dés életmű koncert	Nagy Utazás koncert	Szombathely	www.agorasavaria.hu
november 19.	Esküvői kiállítás	Esküvői ruhák, ékszerek, sütemények, stb.	Sopron	GYIK Rendezvényház www.gyikrendezvenyhaz.hu
november 23.	Halott pénz koncert	Avantgárd hip-hop, vagy gitár riffekkel operáló intelligens party-himnusz? A már hétfős élőzenekar, a hazai hip-hop színtér üde színfoltjából a legjobb élőzenés klubok és fesztiválszínpadok állandó vendége.	Szombathely	www.agorasavaria.hu
november 24.	Quimby koncert	A 25 éves zenekar aktuális, velőtrázó szövegeikkel és zenéikkel járják az országot és Európát.	Szombathely	AGORA Szombathelyi Kulturális Központ www.agorasavaria.hu
november 25–26.	Mirelit - Zimankó Kupa Tájfutó és Terepfutó Verseny	Tájékozódási futóverseny, középhegységi terepen	Soproni Parkerdő	SMAFC Tájfutó Szakosztály és Soproni MJV Sportfelügyeleti Csopót www.smafc.hu www.sopronitajfutus.hu

Alkossunk otthonunkban!

szerző Horváth Dóra **forrás** anapfenyillata.cafeblog.hu | Pinterest

Az őszi beköszöntével nem szükségszerű, hogy a nyári jókedv is tovalibbenjen az első szeles, esős nap eljövetelével. Néhány színes ötlettel, a nyárból maradt emlékekkel feleleveníthetjük az elmúlt évszakot, a kedves élményeket, vagy akár a színes levelek nyújtotta kavalkádöt kihasználva öltöztethetjük díszbe otthonunkat. Mutatunk néhány tippet!

FÉNYKÉPFÜZÉR

A borongós idő beköszöntével feldobja kedvünket, ha az élményeink, vagy szeretteink mosolyognak vissza ránk a falakról. A hagyományos képkeretek helyett mutatunk egy változatot, ahol szabadabban és könnyebben cserélhetők a képek, vagy változtatható az elhelyezés.

Szükséges:

- Fényképek
- Szeg, zsinór és csipesz, vagy
- Fém karnis és madzag, szalag

Hívassunk elő néhány fotót a kedvenc, nyári fekete-fehér emlékeinkről vagy családtagjainkról. Bátran készíttessünk fekete fehér képeket is, megadja majd a végső lánc hangulatát a színes fotók sokaságát megtörő, már-már művészi monokróm kivitelezés. Játsszunk a formákkal is, nem kell a hagyományos, téglalap alakzathoz ragaszkodnunk. Vágjuk ki a képek nekünk tetsző részét, ehhez használhatunk sablonokat is, kör, vagy szívceske alakzatban is akár, rengeteget találhatunk az interneten.

Ha a képek már rendelkezésünkre állnak, csak azt kell eldöntenünk, milyen módon szeretnénk a falra fogatni a füzért. Mivel könnyű dekorációról van szó, használhatunk két szegyet, és közéjük kifeszített zsinórt, amelyre csipeszekkel rögzítjük a képeket. Helyezhetjük ferdén is akár a zsinórt, vagy középen megtámaszthatjuk egy újabb szeggel, esetleg biztosíthatunk a szálnak egy enyhe belógást is. Ha ezt a megoldás nyeri el tetszésünket, szerezzünk be fa csipeszeket, és fessük be azokat egyszínűre, az őszi színek jegyében, vagy bátran fessünk rájuk mintákat is – az idei év nagy divatja a pöttyös. A képek sorozatát megtörhetjük őszi falevelekkel, gesztenyefüzérrel, de mi magunk is hajtogathatunk színes papírból falevelet. Ez utóbbihoz nem kell mást tennünk, mint egy A4-es méretű lap hosszabb oldalát hajtsuk félbe, és átlósan vágjuk le. Így egy egyenlő szárú háromszöget kapunk, amelynek az alaphoz tartozó magasságvonala a hajtásél. Alulról harmonika-szerűen hajtogassuk fel a papírt a csúcs irányába, majd a közepén rögzítsük ragasztóval vagy dróttal. A két távolabbi csúcsot közelítsük és ragasszuk egymáshoz, ha akarunk, szárat is készíthetünk a levélnek, ezt még az összeragasztás előtt tegyük meg.

Ha tartósabb megoldáshoz folyamodnánk, szerezzünk be egy hosszabb fém rudat, mondjuk egy díszes végű kovácsolt vas hatású függönykarnist. Erre a karnisra rögzítsük a képeket: a kép két felső sarkához elhelyezett zsinórra tegyünk gyurmaragasztót, vagy ragasztószalagot, de akár ragasztópisztollyal is dolgozhatunk. Ennek a megoldásnak a báját az adja, hogy szabadon variálhatunk

a hosszabb rövidebb zsinórokkal. Alkalmazhatunk képereteket is, ha azok rögzítése egyszerűbb. Amennyiben a zsinór túl durva anyagnak minősül, használhatunk selyemszalagot, vagy csomagolómasnit is.

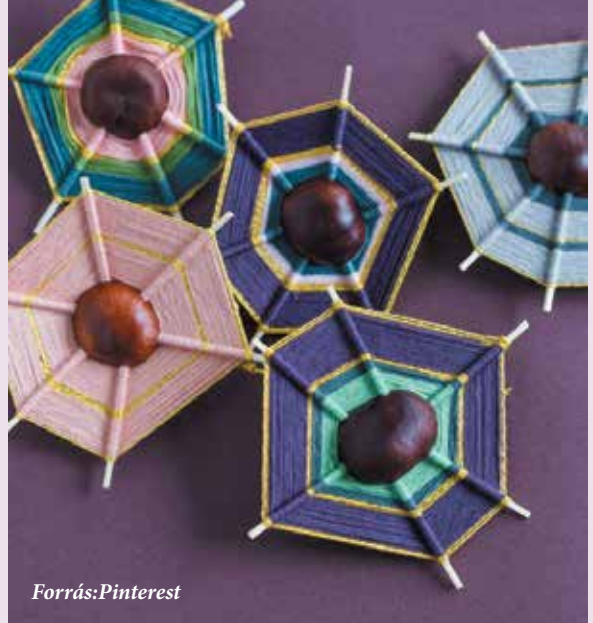
GESZTENYE-PÓKHÁLÓ

Szükséges:

- Vadgesztenye
- Hurkapálca
- Színes fonalak

Szedjünk pár szem vadgesztenyét, majd fúrófejjel, szeggel, vagy kötőtűvel fúrjunk a gesztenyébe egy sík mentén nagyjából azonos távolságra lyukakat. Ezekbe a lyukakba helyezünk el egyforma hosszúságú hurkapálcákat, ha szükséges, ragasztót nyomjunk a pálcák végére.

Miután megszáradt, csomózzunk az egyik pálcára színes fonalat, és kezdjük el körbetekerni, minden pálcánál egy-egy hurkot hagyva. Lehetőleg dolgozzunk feszesen a fonállal, de ha végigértünk egy soron, nyomkodjuk a gesztenye irányába a hurkolt fonalat. Váltogathatunk is színeket, ekkor minden esetben csomózzuk az egyik pálcára az elhagyni tervezett fonalat, és ugyanarra rögzítsük az új színt.

Forrás: Pinterest

VIDÁM ÁLLATOK FALEVELEKBŐL

Ha már őszi, használjuk ki a természetben fellelhető leveleket! A kertrendezés során összegereblyezett levelek közül válogassunk ki a számunkra legszebb darabokat, bátran válogassunk a színek és formák között. Két papírtörő között, esetleg prés alatt szárítsuk ki, és papírragasztóval ragasszuk fel egy fehér vagy mintás papírra. Vágjuk akár méretre a nagyobb leveleket, vagy formakiszúróval is dolgozhatunk, esetleg a lyukasztót is segítségül hívhatjuk. Készíthetünk belőle egeret, mókust, elefántot, vagy akár tájképet is.

forrás: Napfény illata

AZ ELMARADHATATLAN TÖKLÁMPÁS

A halloween ősi kelta hagyományokból kialakult ünnep október 31. éjszakáján, amit elsősorban az angolszász országokban tartanak, bár mára már az egész világon elterjedt.

És ha már Halloween, készítsünk magunknak saját töklámpást! Otthon jól mossuk meg a beszerzett tököt, és töröljük szárazra, elkészítésig tároljuk hűvös, száraz helyen! Az érett sütőtök hamar megromlik, a magas hőmérséklet és a fény pedig csak gyorsít a romlási folyamaton. Tegyük 4 liter vízhez egy kanál fertőtlenítőszer (hypo-t), és fürdessük meg benne a tököt! Ezzel elejét vehetjük a penészedésnek.

Szükséges anyagok, eszközök:

- szép méretes tök
- hegyes, éles kés
- golyóstoll
- kartonpapír sablonnak
- teamécses, kisebb gyertya
- kanál

Kanalazzuk ki a húsát és a magokat, majd kapargassuk le a tök belső faláról is a pépesebb részt, így könnyebb lesz átvágni a héját!

Használjunk ragasztószalagot a minta átmásolásához, vágjuk ki a rajzot, és kétoldalú ragasztóval rögzítsük fel a tökre. Ezután vagy tűszúrásokkal jelöljük ki a formákat és vonalakat a héjon, vagy egy késsel vágjuk körbe a sablont.

Nem kell feltétlenül arcot rajzolnunk: ugyanolyan tréfás és könnyen elkészíthető például a hold, csillag, macska vagy boszorkány, ezek közül néhányhoz használhatunk sütészűrő formát is.

Amikor kivágjuk a mintát, mindig fűrészelő mozdulatokkal tegyük, lassan és óvatosan. Az aprólékos részletekhez egy kicsi, sűrű fogú fűrész a legalkalmasabb.

HOTEL SOPRON

**„...ahonnan látszik a város
és mosolyog a nap feléd...”**

SOPRON MINDIG SZÉP!

Igazi vendégszeretet, könnyű megközelíthetőség, csodálatos kilátás a történelmi belvárosra, díjmentes wifi és parkoló, ízletes ételek a belváros szívében, magyar és osztrák programokkal, családi ajánlatokkal, amit akár SZÉP kártyával is fizethet.

**Hétközi vakáció esetén (min. 3 éj)
10% kedvezményt biztosítunk!**

Keresse legjobb árainkat, kalkuláljon és foglaljon online saját weboldalunkon (gyors & zökkenőmentes)!

Bor, Mámor, Sopron
Érvényes: 2017. 09. 01. – 2017. 11. 30.

„Cégér nem kell Sopronnak, pláne nem a jó bornak. A Kékfrankos fővárosában a minőségért dolgoznak”, s mert must is kell pihenni, tegye a belvárosban, a Hotel Sopronban, ősszel, borral!

Ajánlatunk borkóstolóval, szüreti programokkal, borfesztivállal már 10.950 Ft / fő / éj ártól.

A tájékoztatás nem teljes körű, részleteket keresse elérhetőségeinken.

www.hotelsopron.hu • www.facebook.com/hotelsopron

Sopron, Fővényverem 7. • Tel.: +36 99/512 261 • info@hotelsopron.hu

Szombathely, a Nyugat királynője, ahol Neked is járnod kell!

szerző Seregély-Tóth Rita **forrás** Tourinform Szombathely | szenrtmaron.hu | szombathely.hu

Szombathely, egykori nevén Savaria országunk egyik legrégebbi alapítású, történelmi emlékekben gazdag városa. Mára neve elválaszthatatlanul egyet jelent Szent Mártonnal és a Savaria Történelmi Karnevállal.

Az Alpok lábainál fekvő régi város, Szombathely nemcsak programkínálatában, hanem látványában is kiszínesedik az őszi hónapokban. A városban jelentős a zöldterületek aránya, melyek ebben az évszakban aranyló színekbe burkolóznak. Számos közpark, sétány várja a barangolni vágyókat. Ha Szombathelyen járunk, feltétlenül keressük fel a Csónakázó- és horgászó környékét, illetve a Kámoni Arborétumot. A 27 hektáros arborétum Pannónia legszebb gyűjteményes kertje, melyet a fotósok zarándokhelyének is szoktak nevezni. Az örökzöldek és fenyők mellett a látogatók kedvencei a 20 éves, óriás famatuzsálemek, a gazdag magnólia- és japánjuhar- gyűjtemény, valamint a több ezer csodálatosan virágzó rhododendron. Területén ökoturisztikai látogató- és oktató központ került kialakításra, ahol interaktív és látványos kiállítások is várják a látogatókat.

SENTE MÁRTON, A FELEBARÁTI SZERETET MEGTESTESÍTŐJE AZ EGÉSZ VILÁGON

Szent Márton a Római Birodalom Pannonia Provincia területén, Savariában (ma Szombathely) született Kr. után 316-ban egy jómódú családban. Mivel apja katonatisztként szolgált, jutalomból Itáliában kapott birtokot, ezért a család egy időre ott telepedett le. Gyermekként Ticinumban (ma Pávia) nevelkedett, ahol első ízben találkozott az akkor még csak kibontakozóban lévő kereszténységgel. Ennek hatására 12 évesen úgy döntött, felveszi a keresztény vallást, amit szülei nem néztek jó szemmel. 15 évesen apja akaratára belépett a római hadseregbe, fiatal kora miatt azonban 4 évig egy gyakorló csapatnál szolgált és csak 19 évesen lett valódi katona. A feljegyzések megemlítik segítőkészségét, jóindulatát, ami miatt meglehetősen különbözött a vele együtt szolgáló társaitól. Egy hideg, téli este Ambianum (ma Amiens, Franciaország) város kapujánál egy nélkülöző koldussal találkozott, akit rablók fosztottak ki és vertek meg. Ekkor Márton köpenyét kardjával kettévágta, majd egyik felét a koldus vállára borította. Nem sokkal ezután álmában megjelent neki Krisztus a koldusnak adott köpenyben, aminek hatására

339-ben, 22 évesen megkeresztelkedett. Ezt követően még két esztendeig szolgált a hadseregben, majd Pictavium (ma Poitiers, Franciaország) felé vette az irányt, hogy találkozzon a korszak egyik híres püspökével Hilariussal. Az ő tanácsára tért vissza 355-ben Pannóniába, ahol téríteni kezdett, majd útja során Savariába visszatérve 356-ban megkeresztelte édesanyját.

A 4. században megerősödött az eretnek ariánus mozgalom, amelynek hatására Márton távozni kényszerült Pannoniából és Illirából, ezért ismét Itália felé vette az irányt. Sajnos Mediolanumban (ma Milánó, Olaszország) sem maradhatott hosszabb ideig, az ariánusok innen is elűzték. Ennek nyomán Gallinaria szigetére vonult el egy időre, ahol pap társával közösen sikerült kiépíteniük egy kisebb szerzetesi közösséget.

360-ban megszűnt a veszély, és Szent Hilariust követve visszatérhetett Galliába, ahol a falvak lakóinak térítésével foglalkozott. 361-ben Ligugében megalapította az első európai szerzetes kolostort. Elképzelése szerint itt szeretne volna magányban leélni élete hátralévő részét, azonban Tours püspökének, Hilariusnak halála megváltoztatta terveit. A vezető nélkül maradt egyházmegye hívei felkeresték őt, hogy felkérjék püspöknek, a legenda szerint azonban ő a libák közé próbált elrejtőzni, azonban ezek kiadták őt gágogásukkal. Így vált 371-ben Márton Tours püspökévé, aki továbbra is fontos hittérítő munkát végzett, a pogány falvak nagy részét megtérítette. Életét egészen 397. november 8-án Candes-ban bekövetkezett haláláig. Három nap múlva, november 11-én Tours-ban helyezték örök nyugalomba, sírja felett kápolnát emeltek.

MÁRTON LÁBNYOMAI

A város ókori emlékeit bárki bejárhatja, aki végigsétál a Via Sancti Martinin, a Szent Márton Történelmi Sétaúton: a Martineumtól a Szent Márton Látogatóközpontig. A lépőkövekkel jelzett

belvárosi túraútvonal felfűzi mindazokat a helyeket, amelyek Márton lába nyomát őrizhetik. Célállomása maga a Szent-Márton templom, amely a hagyomány szerint arra a helyre épült, ahol a Kr. u. 316-ban Martinus, azaz Szent Márton született. A domonkos emlékekkel is felékesített templom a Szent Márton Emlékévre (2016.) kívül-belül is megújult.

„Aki Márton-napon libát nem eszik, egész éven át éhezik!” – mondja a népi mondás. Szent Márton napjához (november 11.) számos népi megfigyelés is tartozik a várható téli időjárásról, az új bor várható minőségéről is. A Márton-naphoz kulturális, gasztronómiai és egyházi rendezvények is kapcsolódnak. A legjelentősebb a Szent Márton Hét és a Szent Márton-napi népművészeti vásár, ahol a skanzenben a Mártonhoz kapcsolódó népszokások, ügyességi játékok szórakoztatják a közönséget. November eleje az ingyencnek is kedvez, hiszen az éttermek ilyenkor Márton-lúddal, és Márton-napi újbórral várják a vendéget.

szent Márton-kifli

A Szent Márton Emlékévre (2016.) keretében született egy új termék, egy ehető és egészséges „szombathelyikum”. A Szent-Márton- kiflit két, patkó alakban összefordított fél kifli egybekelesztésével sütik, így mindenkit arra ösztönöz, hogy eltörje azt, és megfelezzék másokkal. A mai kor elvárásait követve teljesen egészséges termék, hiszen teljes kiőrlésű gabonából, tönkölyös- mézes liszttel készül, amely csak kevés só és némi sertésszirt, valamint pirított napraforgómagot tartalmaz. A kifli csak Szombathelyen kapható, de emlékként így is bárhová magunkkal vihető! A lényege, hogy Szent Márton nemes tette jegyében, osszuk meg másokkal, amink van, ettől mindannyian többek, jobbak lehetünk.

Főbb látnivalói, épített öröksége

Fő tere

A város jellegzetes alakot formáló Fő tere már a 13. században, hasonló formában, azaz háromszög alakzatban terebélyesedett el, akkor még a város falain kívül. Innen indulva minden könnyen elérhető, és maga a Fő tér is számos látnivalót tartogat.

ISEUM SAVARIENSE RÉGÉSZETI MŰHELY ÉS TÁRHÁZ

A város egyik legfontosabb ókori építészeti emléke. Az egyiptomi eredetű Isis istennő tiszteletére épült szentély, méretei, építészeti kivitele és az itt talált tárgyi leletek gazdagsága alapján a Duna vidéki Isis kultusz központja lehetett. Napjainkban az „Isis savariai otthona” című állandó vallástörténeti kiállítás, valamint az Iseumi Szabadtéri Játékok otthona.

JÁRDÁNYI PAULOVIČS ISTVÁN ROMKERT

Az ókori Savaria maradványainak legnagyobb egybefüggő részletét a Romkert tárja a látogatók elé: császári palota, közfürdő, vámház, Mercurius szentély, továbbá műhelyek, fazekas kemencék, római útmaradványok, mozaik felületek és a vár. Talán legértékesebb része a palotakomplexum.

TÖRTÉNELMI TÉMAPARK

A Történelmi Témapark egyedülálló, interaktív állandó kiállítással várja látogatóit, az antik természettudományok bemutató parkjaként.

SZÉKESEGYHÁZ

Szily János püspök építtette a lebontott vártemplom és várpalota helyén, római maradványokon Magyarország harmadik legnagyobb templomát, ami Hefe Menyhért fő műve.

PÜSPÖKI PALOTA

A Püspöki Palota földszintjén látogatható a Sala Terrena, ahol az egykori középkori várban, majd Szily János püspök által gyűjtött római korból származó feliratos kövek láthatók.

KÁLVÁRIA TEMPLOM

A Kálvária dombon található templomot Szent Kereszt tiszteletére emelték. A templom mellett rendházat és imatermet hoztak létre. A Kálvária templom a kiindulópontja a Szent Márton történelmi sétaútnak Szombathelyen.

ZSINAGÓGA

A Szombathelyi Zsinagóga Magyarország első tornyos zsinagógáinak egyike, mely 1975 óta, mint hangversenyterem működik. Az egykori zsinagóga mellett jobbról található a helyi

zsidó hitközség székháza, és a Bernstein Béla Kulturális Központ. Egy perc sétára pedig a Zsidó Kultúra Háza, ahol a nagysikerű Szentől Szemben című állandó kiállítás is megtekinthető.

SAVARIA MŰZEUM

A frissen felújított múzeumban a várostörténeti kiállítás is élményszerűen újult meg. Minden évben egy különleges témában rendeznek egy időszaki kiállítás sorozatot a múzeum 7 intézményében.

SZOMBATHELYI KÉPTÁR

Az 1985-ben megnyílt Szombathelyi Képtár országos gyűjtőkörű múzeum, évente több időszaki kiállítást rendez. Törzsgyűjteményében régebbi (17-19. századi) darabokat is őriz, de a művek többsége 20. századi magyar művészekhez kötődik.

SMIDT MŰZEUM

Dr. Smidt Lajos sebészfőorvos magángyűjteménye évezredek kincstára! A megújított, interaktív kiállítás a kőkortól a biedermeierig 14 gyűjteményegységet mutat be. A régészeti, hadtörténeti, könyv-, fotó-, numizmatikai és orvostörténeti gyűjtemények országos ritkaságokat rejtenek. A barokk, empire, biedermeier termek enteriőrjeiben festmény, bútor, ezüst, porcelán műtárgyak és régi viseletek láthatóak.

VASI SKANZEN

A Vasi Múzeumfalua a megye elmúlt két évszázadának paraszti életformáját, a népi építészeti kultúrát mutatja be. A skanzen 1973-as megnyitása óta 27 településről 43 építményt sikerült átmenteni és újból felépíteni. Óshonos magyar háziállatfajták betelepítése, az itt létrehozott etnobotanikai kert növényvilága, és a rendszerességgel szervezett hagyományörző programok teszik teljessé, élő és eleven színterekké a Múzeumfalua portáit.

TUDTA-E?

Szombathely Fő terén található a Millenniumi falfreskó, mely 2000-ben készült el, és a premontrai rend épületének tűzfalán, egy belső udvarban látható. A műalkotás Magyarország – de az eddigi ismeretek szerint Európa – legnagyobb méretű kültéri falfestménye, amely a város 2000 éves történetét jeleníti meg. A képeken olyan történelmi elemek is megjelennek, amelyek már csak a régi dokumentumokban lelhetők fel. A város története a római korból kezdődik és az 1974. augusztus 20-án utolsó útjára induló villamossal fejeződik be.

Hitel határok nélkül

**Külföldön dolgozóként
is intézze pénzügeit
kényelmesen a Sopron Banknál!**

Külföldi jövedelme esetén hitelfelvételét egyszerűen, személyre szabottan, akár fordítói költségek nélkül tesszük lehetővé.

THM: 3,29%-8,40%.*

SOPRON KÖZPONTI FIÓK **SOPRON BELVÁROSI FIÓK**
Kossuth Lajos u. 19. Várkerület 90.
Tel.: +36 99 513 000 Tel.: +36 99 513 850

f www.sopronbank.hu

*A THM meghatározása az aktuális és hatályos jogszabályok figyelembevételével történt, a feltételek változás esetén a mértéke módosulhat. A THM mértéke nem tartalmazza a hiteli esetleges kamatkockázatot. A részletes szerződési feltételeket és kondíciókat a Hitelszerződés, a Bank mindenkor hatályos vonatkozó Hirdetménye(i), Kondíciós listái, az Általános Üzletszabályzat és Általános szerződési feltételek, valamint a Fogyasztói Hitelezési Üzletszabályzat tartalmazza. A Bank a változtatás jogát fenntartja, a Bankot jelen tájékoztató nem kötelezi a hitel jóváhagyására és hitelnyújtásra. További részletekről Bankunk honlapján (www.sopronbank.hu) és fiókjainkban tájékozódhat.

Fizetett hirdetés

burgenland
Ausztria napos oldala.

**NAPFÉNYES
NYARALÁS**

**KERÉKPÁROZÁS BURGENLANDBAN:
FEDEZZ FEL ÚJ TÁVLATOKAT!**

Információ a kerékpárutakról:
www.burgenland.info/hu

Growing with Europe
PROJECT PART-FINANCED BY THE FEDERAL STATE OF AUSTRIA, THE PROVINCE BURGENLAND AND THE EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND.

TOP KERÉKPÁRTÚRÁK Burgenland, a kerékpárosok paradicsoma

Burgenlandban mintegy 2500 kilométernyi tökéletesen ki- épített és kitáblázott kerékpárút várja a biciklizés kedvelőit. A tartományt hét válogatott kerékpártúra segítségével fedezhetjük fel. A túrák mindegyike egyedülálló élményt kínál: míg a Fertő-Fertőzugban található B20-as Lacken kerékpárúton (48 km) a természet megfigyelése áll a középpontban, addig a B12-es Cseresznyevirág (43 km) és Fesztivál kerékpárúton (65 km) a borok és a kulturális élmények játsszák a főszerepet. Igazi downhill érzés vár a kerekesekre a Rosalia régióban, az R32-es Rosalia kerékpártúra-útvonalon (58 km), míg a dél-burgenlandi Paradies túra alkalmával csaknem 260 kilométert tehetünk meg elektromos kerékpárral. Európa történetének nyomába is eredhetünk a Vasfüggöny túraútként is ismert Eurovelo 13 (10.400 km) burgenlandi szakaszán.

A napsütötte Közép-Burgenlandban a Sonnenland túrák (130 km), a Vörösbor kerékpárút (36 km), a Zöberntal-Rabnitz (36 km), az Erdei forrás kerékpárút (18 km), a Liszt túraút (27,5 km) és a Natúrpark kerékpárút, valamint számtalan további rövidebb körtúra csábít kerékpározásra. Különösen családbarát választás a 21 km hosszú Termálfürdő kerékpárút vagy a hajtánytúra.

Valamennyi kerékpárút jól kitáblázott és túlnyomó részt aszfaltozott. Válassza ki az önnek legmegfelelőbb kerékpártúrát! A kerékpárbarát szálláshelyek és vendéglátóegységek feledhetetlen élménnyé varázsolják a Burgenlandban töltött üdülést. Pattanjon kerékpárra Burgenlandban és fedezze fel a pannon tájat két keréken!

Minden hasznos információ a kerékpáros üdülésről megtalálható a www.burgenland.info/hu honlapon.
BURGENLAND TOURISMUS
+43 2682 63384-0, info@burgenland.info

A természet őszi kincsei

szerező Cszimadia Petra **forrás** hazipatika.com, femcafe.hu, origo.hu, pinterest.com

A forró nyár után nem árt feltölteni kiürült szervezetünket vitaminokkal a hűvös ősz előtt. Összegyűjtöttük azokat az ősszel érő úgynevezett „csoda” bogyókat, melyek segíthetik a vitamin pótlását ebben az évszakban, melyeket bárki egyszerűen összegyűjthet akár egy hosszú séta alkalmával is a szabadban, és nem is gondolnánk, hogy sokszor hatásosabbak, mint a drága gyógyszerek.

A rózsafélék családjába tartozó bogyós gyümölcsöket már az ókorban ismerték, számtalan felhasználási területen hasznosították már akkoriban is. Ismerjük meg közelebbről ezeket a piros, kék, fekete és sárga finomságokat!

CSIPKEBOGYÓ

Latin neve fordításban, kutyarózsa, mely onnan ered, hogy eredetileg úgy vélték, a veszettség ellen nyújt gyógyírt. Hazánkban elterjedt csipkerózsa, kutyarózsa, ebrózsa, tuskéfa neveken, sőt istenátkozatfának is nevezik. Több legenda és mítosz is kering a csipkebogyó körül. Az egyik ilyen egy görög legenda, mely szerint eredetileg fehér színű volt a csipkebogyó virága, de Aphrodité megszebezte magát a tuskéjével, és a vére rózsaszínűre festette. Egyházi szimbólumként is megjelenik több helyen is. A Bibliában a csipkebokor Mózes elhívását jelképezi. Kirándulások során találkozhatunk vele az erdők szélén, legelőkön, cserjés domboldalakon, de akár még saját magunk is ültethetjük sövényként. Tömegesen fordul elő Borsod-Abaúj-Zemplén és Veszprém megyékben, de az ország egész területén gyűjthetjük szeptembertől novemberig, az első fagyokig. A csipkebogyó tele van C-vitaminnal, több van benne, mint a

citromban vagy bármely más vad vagy kerti gyümölcsben, így remek immunrendszer-erősítő hatása van. Nagyon fontos, mielőtt bármit is kezdenénk a csipkebogyóval, hogy a termést magozzuk ki és távolítsuk el róla a szőröket is, mert allergiát okozhat. Nagyon gyakori hiba, hogy sokan a filtert leforrázzák és állni hagyják, hiszen így a C-vitamin tartalmának nagy része elvész. Ehelyett hideg vízbe áztassunk be 12 órára 2-3 grammnyit, majd szűrjük le és langyosra melegítve fogyasszuk.

KÖKÉNY

A kékeslilás színű, apró bogyóra emlékeztető vadgyümölcs szinte bárhol megterem: hegyoldalokban vagy akár az erdő szélén is, népies nevén kökönye vagy zabszilva.

„Kék a kökény, recece, ha megérik fekete...” A nóta szerint a kökény akkor érett, ha színe feketévé változik, ilyenkor érdemes szeptemberben begyűjteni.

A mélykék, majdnem fekete szemű fiúkat és lányokat nevezik kökényszeműnek. A szintetikus színezőanyagok megjelenése előtt a kökényt előszeretettel használták anyagok festésére is. Egy népi megfigyelés szerint a kökény virágzásakor hűvös, szeles, viharos időjárás lesz.

A szinte mindenre használható csodabogyó magas vitamin és ásványi anyag tartalma miatt feszesíti, táplálja és regenerálja a bőrt. A népgyógyászatban a bőrkiütések ellen használják. Nagymértékű C-vitamin tartalma miatt pedig erősíti az immunrendszert és helyre teszi az anyagcserét is. Emellett sokszor javasolják rendszeres fogyasztását idegnyugtatóként, stressz ellen. Kökényből remek szájvíz is készíthető, egyszerűen csak pár levelet fel kell forralni fél liter vízzel és már kész is a saját készítésű szájvizünk, mely még a torokfájás és mandulagyulladás ellen is felveszi a harcot.

FEKETE BODZA

A bodzát óriási mítosz lengi körül. A bodzafát tartották az erdő lelkének, és úgy vélték, az erdő tündérei a bodzafák között táncolnak. Emiatt jól bántak vele, úgy hitték, a fa megvédi azokat, akik gondozzák, ezért gyakran ültettek bodzafákat a ház köré, hogy majd megvédje a háziakat minden rossztól és bajtól; például „ha van bodzafa a háznál, akkor a villámlás elkerül”. A kereszténység idején az egykor szentnek tulajdonított fa hamar elvesztette erejét. Úgy tartják, Jézus keresztfája is bodzafából

készült, sőt, Júdás is egy bodzafára akasztotta fel magát. Az ókorban a bodza főleg a nők körében volt kedvelt, hiszen az érett bogyóiból forralt lével mostak haját, amivel csodásan lehetett színezni az ősz hajszálakat.

Nagymamáink vízben áztatták ki virágát, majd az így kapott esszenciát krémekhez keverték, amivel tisztították a bőrüket, valamint a pattanások és a szeplők eltüntetésére használták.

Friss termését szeptemberben gyűjtik be, melyből lekvárt és gyogyteákat készítenek megfázás esetén. Nagy mennyiségben mérgező hatása van, így nem ajánlatos a nyers terméséből sokat fogyasztani. Nagyon fontos, hogy ne keverjük össze a fekete bodzát a földi bodzával, hiszen utóbbi bogyója és gyökere is mérgező!

HÚSOS SOM

Vidéki udvarokba vagy városi pázsitok közelébe ültetik. Az Egyesült Államokban, Missouri államban megszavazták az állam fájának. Az amerikaiak rajonganak ezért a fáért, fesztiválokat és ünnepélyeket tartanak minden évben a tiszteletére. A som már az ókorban is kedvelt gyümölcs volt, törzséből értékes fegyvernyelet készítenek. Számos település és földrajzi név is ered a somból, pl.: Somogy megye, Som község, Somhegy, de keresztnév is kialakult belőle, a Soma. Észak- Alföldön van a leghíresebb somfa, „Öreg Som”, ami már több mint 150 éves, és 1989 óta védett. Manapság Magyarországon csak dísznövénynek ültetik gyönyörű virága miatt. Romániában, Csehországban és Bulgáriában termesztik, nagy, piros vagy sárga gyümölcse miatt. Ausztriában, a Pielach-völgyben kérgéből ékszereket, a törzséből használati tárgyakat készítenek. A hagyomány szerint a som magja a pénztárcában hordva szerencsét hoz.

Az első fagy után szokták a termését begyűjteni. Rendkívül magas C-vitamin tartalma miatt erősíti az immunrendszert. Az éretlen termését sós vagy ecetes vízben szokták eltenni köménymaggal, az olajbogyóhoz hasonlóan. Borecetben elrakva a kapribogyóhoz hasonló ízt kapunk.

EXTRA TIPP

Érdeemes a bogyókat tartósítani. Úgy a legjobb, ha gyorsan kiszárítjuk, így marad meg legmagasabban a vitamintartalmuk. Erre kiváló lehet egy aszalógép, de akár sütőben is aszalhatjuk, azonban vigyázzunk rá, hogy 60 fok alatt legyen a sütő.

TUDTA-E?

szerző KoncsikT

45 ÉVES AZ EMAIL ÉS A @ JEL

Nem titok, hogy a számítástechnika és az internet fejlődése a hidegháborúnak és a fegyverkezési versenynek volt köszönhető. A Szovjetunió 1957. október 4-én fellőtte az első mesterséges holdat, a Szeptnyikot. Erre válaszlépésként az Egyesült Államok kormánya 1958-ban a Pentagonon fennhatósága alatt létrehozta a Fejlett Kutatási Projektek Ügynökségét (Advanced Research Projects Agency), az ARPA-t. Az amerikaiak 1966-ban megalkotják az ARPANET tervet, majd 1970-ben létrejön az első távolsági kapcsolat az AT&T vonalain az UCLA és a BBN (Bolt Beranek and Newman) technológiai kutatóközpont között. 1972-ben Ray Tomlinson a BBN-nél dolgozott és azon elmélkedett, hogy mi lenne, ha más városokban élő emberek szöveges üzeneteket küldhetnének egymásnak számítógépen keresztül. Abban az időben az Arpanet még nagyon kicsi volt, alig két tucat számítógépet kötött csak össze. Hogy mégis óriásira nőtt a hálózat, abban hatalmas szerepe volt Tomlinsonnak, aki alig hat óra alatt megalkotta a világ első elektronikus levelező programját és ezzel megszületett az e-mail. A világ első elektronikus címe a tomlinson@bbntenexa volt, a végén .com vagy .org domain nélkül, hiszen ezeket akkor még nem találták fel. Tomlinson elküldte az első e-mailt önmagának, a szobájában lévő egyik számítógépről a másikra. Fejtörést okozott, hogyan is nézzen ki az e-mail cím. Az világos volt, hogy a cím első szakasza tartalmazza a címzett, a második szakasza a számítógép nevét, a kérdés csak az volt, hogyan válassza el őket egymástól. A szakember arra a következtetésre jutott, hogy olyan jelet kell keresnie, ami előfordul a billentyűzeten, de nem található meg egyik személy vagy cég nevében sem. Ez a jel nem lehet tehát sem betű, sem szám, így talált rá a kukac, @ (angolul at) jelre. Történelem: a @-jel jelentése és kora máig vitatott. Az biztos, hogy már a 16. században használták a Földközi-tenger térségében, mint mértékegységet. Egy @ (arroub) tíz kilogramm súlynak felelt meg.

NAGY VESZÉLYBEN VOLT A MANGALICA

A mangalica nemzeti kincsékként kezelt hazai sertés. Azt azért érdemes tisztázni, hogy nem a honfoglaló ősökkel kocogott be Magyarországra a mangalica, igazából ez a sikertörténet még nincs 200 éves. 1833-ban József nádor kifejezetten nemesítési céllal hozatott egy törzs szerb sumadia malacot Milos Obredovics fejedelem belgrádi birtokáról. Ezt a sertést az őshonos bakonyi és szalontai fajtájú sertéssel keresztezték, majd céltudatos válogatással sikerült kitenyészteni a vastag szalonnájú, sötét, ízletes húsu mangalicát. A mangalica az őshonos magyar tájfajtákat csaknem teljesen kiszorította a 19. század közepére, s a keresztezések során végérvényesen átalakította a sertésállományt a Kárpát-medencében. A mangalica a világ legzsírosabb sertése, voltak olyan falkák, melyek 73,9 %-os zsiradékárt produkáltak a tömegükhöz mérten. Ez azért fontos, mert sokáig a zsír ára magasabb volt, mint a húé. Ezek után nem csoda, hogy a nemzetközi piacokon is keresett termék lett, a hazai sertésenyésztés pedig felvirágzott. A 19. század végén, csak a kőbányai hizlaló telep éves forgalma 600 000 sertés körül volt. Az első nagy csapás 1895-ben érkezett a fajtára, amikor kitört a sertéspestis, ez 20 évig tartott, és kb. 4 millió mangalica pusztulását okozta. Ezután többé nem tudta visszaszerezni piaci pozícióit, állományának mérete egyre csökkent. Az étolaj elterjedése és a hús disznók iránti kereslet növekedése még inkább visszaszorította a tenyésztést. A hatvanas években a mai hússertés fajták annyira elterjedtek, hogy 1973-ban az illetékes minisztérium kénytelen volt védetté nyilvánítani a mangalicát, és a megmaradt állományt génrezervátumban tovább tenyészteni. 1991-ben a mangalica a kihalás stádiumába jutott, kevesebb, mint 200 db tenyészállat volt belőle az egész világon. Ma a mangalica már nem veszélyeztetett, kb. 200 tenyészet van és több tízezres létszám lehet itthon. Köszönhető ez annak, hogy egyre többen térnek vissza a zsírral főzésre, illetve szerepe van a nemzetközi sikereknek is. Jó minőségű húsa az alapja a világhírű spanyol serrano sonkának, de Japánban és az USA-ban is csemegének számít. Michelin-csillagos éttermek étlapjain is összefuthatunk mangalicából készült ételekkel.

Légiós TOP15

szerező KoncsikT

A magyar labdarúgó bajnokságban az elmúlt 10 évben rendkívül sok idegenlégiós fordult meg. Jelen top 15-ös összeállításunkban kiválasztottuk azt a legjobb huszonöt külföldi játékost, akik játékkal maradandót alkottak az NB1-ben és a kupában. Nem volt egyszerű, mert ezerhez közelít a külföldiek száma, akik pályára léptek 2007 óta itthon. A légiósok nagyjából 70 százaléka a támadó szekcióba érkezik általában, ezt a lista is igazolja. Ahogy Détári Lajos egy év alatt legenda lett Frankfurtban, hozzá hasonlóan csak azok a játékosok kerültek számításba, akik legalább 1 évet Magyarországon töltöttek. A jelenleg is aktív játékosok statisztikája augusztus eleji állapotot mutat. Nikolics és Leandro nem szerepel a nevek között, mert magyar válogatottak lettek. És akkor lássuk a listát, jó böngészést!

Andre Alves, a brazil csatár 2005-től 2012 elejéig futballozott hazánkban. A bemutatkozó meccse egy Sopron-Honvéd találkozó volt, ami nem sikerült túl jól. Egy újságíró meg is jegyezte, hogy ennek a srácnak csak az útlevele brazil. A következő meccsen három gólt fejt a Ferencvárosnak. A Bp. Honvéd színeiben hat gólt szerzett tizennégy bajnokin, majd három idényen keresztül a Kaposvári Rákóczi csapatában játszott, ahol 73 meccsen huszonhatszor talált be az ellenfelek kapujába. Egy év oroszországi kitérő után hazajazgolt a Videotonba, ahol 91

Andre Alves

meccsen 55 gólt szerzett. 2011-ben gólkirályi címet nyert 24 góllal, és a székesfehérváriak első bajnoksapatának is tagja volt. 178 élvonalbeli találkozón 87 gólt szerzett. A jelenleg 33 éves támadó a távozása óta Cipruson, az arab világban és Görögországban játszott, most a ciprusi Anorthosis Famagusta játékosa.

Davide Lanzafame, a Kispest 30 éves olasz támadója a Juventus neveltjeként 2006-ban a Zebrák felnőtt keretéhez tartozott, de pályafutása során mindössze 4 meccs jutott neki Torinóban. Lanzafame játszott a Palermóban, Bariban, Bresciában, Cataniában, majd Marco Rossi hívására 2013-ban fél évig a Honvédban. Tav-

aly igazolt vissza Kiszpestre, ahol azóta a piros-feketék egyik vezérégyénisége. Nagy szerepe volt abban, hogy a Honvéd bajnoki címet szerzett. Lanzafame minden labdaérintésén látszik, hogy más szintet képvisel. Ösztönös, nem tanítható megoldásaival, kivételes rúgó technikájával nagy hasznára van csapatának.

Davide Lanzafame

Igor Bogdanovics, az újvidéki születésű szerb csatár játszott Bulgáriában, otthonában megjárta a Vojvodinát, Zvezdát, Szerbiában ismert játékosnak számított, amikor 2004-ben Debrecenbe került. Életveszélyesen futballozott, 112 bajnokin 41 gólt szerzett, emellett kiosztott 23 gólpasszt is. Háromszoros magyar bajnok, kétszeres kupagyőztes.

Djordje Kamber, boszniai szerb középpályás, védő. Kilenc éve játszik Magyarországon, a Diósgyőr, ZTE, ETO után jelenleg a Honvéd labdarúgója. Játékintelligenciája, higgadsága miatt alapember, illetve vezérégyéniség volt minden csapatában. Bajnok lett az ETO-val 2013-ban, a Honvéddal 2017-ben. 271 meccsen 40 gólt szerzett.

Adamo Coulibaly, a Debrecen francia támadója 2009- 2013 között játszott Magyarországon. Két bajnoki címet, három Magyar Kupát és két Szuperkupát is nyert, valamint tagja volt a 2009/10-es szezonban a BL-ben szereplő csapatnak is. A 2011/2012-es szezonban húsz góllal járult hozzá a veretlenül bajnokságot nyerő DVSC aranyérméhez, és a gólkirályi címet is megszerezte. A következő szezonban is csapata meghatározó, legeredményesebb játékosa volt, a Győri ETO elleni kupadöntőben két gólt szerzett, a DVSC pedig 2-1-re győzött. Kétszeres magyar gólkirályként 2013 nyarán a francia másodosztályú RC Lens együtteséhez igazolt, amelyet az élvonalba segített. Jelenleg belga ötöd osztályban játszik.

Danko Lazovics, a 34 éves szerb támadó a Feyenoord, a Bayer Leverkusen, Vitesse, PSV és a Zenit csapatában is játszott. Kétszeres szerb, kétszeres orosz és egyszeres holland bajnokként érkezett tavaly a Videoton csapatába. A magyar bajnoki címe hajszálon múltott, a sorsdöntő meccset elbukták. Kérdés volt, hogy csak levezetni jön a magyar bajnokságba, de a játékában látszik nagyon motivált és vezére a Videotonnak. Tavaly tíz gólig és bajnoki ezüstig jutott az NB1-ben. Az idei MLSZ gálán az év játékosának választották.

Ibrahime Sidibe, a szenegáli csatár először 2005-ben került Debrecenbe, majd 2012-ben visszatért. 161 mérkőzésen 59 gólt szerzett. Kétszeres magyar bajnok, egyszeres Kupa győztes.

Leonardo Vitor Santiago, a brazil szélső Ricardo Moniz hívására érkezett a Fradizhoz 2013 februárjában, sajnos csak másfél szezont töltött el a zöld-fehéreknél. Leonardo a Feyenoordban öt, az Ajaxban két évet húzott le, a rotterdamiakkal 2002-ben UEFA Kupát is nyert. Bár karrierje így is szép sikereket hozott, ha nem lett volna ennyire sérülékeny, talán még többre is vihette volna. Itthon is megsérült, az akkor győri Marek Strestik egy rossz belépővel eltörte a brazil lábát 2013 májusában. Lonardo a felépülés után 2014 tavaszát jó formában játszotta végig, majd Monizt követve az 1860 Münchenhez igazolt. Fradistaként hét gólt és közel egy tucat gólpasszt osztott ki.

José Juan Luque, 31 éves korában, 2011-ben szerződött Diósgyőrbe, ahol két teljes szezont töltött el. Korábban játszott a Sevillában, az Atlético Madridban, az Espanyolban és a Málagában is. A spanyol irányító technikai képzettsége magas szinten állt, indításai, szabadrúgásai sok gólt eredményeztek. A pályán mutatott teljesítménye mellett a szurkolók melletti kiállása miatt is szerették, 2013-ban egy a klubvezetéssel kialakult vita miatt kellett távoznia Diósgyőrből. Ezután befejezte a labdarúgást. 49 meccsen 15 gólt és 12 gólpasszt jutott.

Andre Schembri, a máltai válogatott csatár igazi világjáró, 2010-ben érkezett az NB1-be a Ferencvároszhoz. A zöld-fehéreknél 36

Djordje Kamber

meccsen 15 gólt szerzett. Sajnos gyorsan tovább állt, pedig elnéztük volna a játékát még egy darabig.

Marko Scsepovics, a huszonhat éves szerb csatár nehezen talált összhangot a szurkolókkal otthonában. A belgrádi Partizán játékosaként először a Zvezda, majd a saját szurkolóival is összetűzésbe került, ezután inkább eligazolt külföldre. A Videotonhoz tavaly érkezett, jól beilleszkedett és szépen termeli a gólokat.

Cristian Ramirez, az ecuadori balhátvéd 2015-ben, 20 éves korában került a Ferencvárosba, gyorsaságával kiemelkedett a hazai mezőnyből. Nagyon jól kapcsolódott be a támadásokba; a Fradinak jó pénzért sikerült őt eladnia egy orosz klubnak.

Asmir Suljic, a fűrge bosnyák középpályás az előkészítések mestere, önmaga ritkán rezgeti meg a hálót, de szorgalmasan tömöködi labdákkal a Videoton támadóit. Nem lehet rossz érzés előtte játszani.

Dorge Rostand Kouemaha, a kameruni csatár 2005 és 2008 között három idényt töltött az NB1-ben, és ott emlékezetes teljesítményt nyújtott. Görögországból érkezett, és a Tatabányá, valamint a Debrecen együttesében összesen huszonhét gólt szerzett hatvan meccs alatt. 2007-ben magyar átigazolási rekordnak számító hatvanmillió forintért igazolt Debrecenbe. A Lokiban egy bajnokin négy gólt rúgott a Sopronnak. Debrecenből Németországba igazolt, játszott a Bundesliga I-ben is, azután Belgiumban és Törökországban is megfordult.

Vukasin Polekszics, a kiváló montenegrói kapus 2006-ban szerződött hazánkba, Tatabányára. Itt 52 élvonalbeli találkozón védett, 2008-ban leigazolta a Debrecen, ahol két bajnokságot is nyert. 2014-ben előbb Kecskemétre, majd Pécsre került. A magyar NB I-ben összesen 166 meccsen játszott, és egyszer gólt is szerzett tizenegyesből; rendszeresen tagja volt a montenegrói válogatottnak. Jelenleg a Vasas játékosa, tavaly súlyos sérülést szenvedett.

Adamo Coulibaly

Kirándulás az Esterházyaknál

Az ausztriai Esterházy-kastély és a fraknoi vár Európaszerte egyedülálló kincsekkel és páratlan ritkaságokkal várja a látogatókat. Legyen részese Ön is az izgalmas időutazásnak!

Töltsön el egy „Fejedelmi délután”-t a kis-martoni Esterházy-kastélyban, mely során lenyűgöző asszonyokat és magával ragadó élettörténeteket ismerhet meg. A vezetés során a kastélykápolna és a világhírű Haydn Terem is látható. A program részeként vendégeink a kastély belső udvarában kávé és süteményt fogyaszthatnak.

Időtartam: kb. 1,5 óra

Ár: € 17,50 / fő

Frakno Vára egykor a „Hercegek bástyája” volt. A nyugat védváraként fontos szerepet töltött be a törökellenes háború idején. A vaskos falak eredeti állapotban őrizték meg az Esterházy örökséget, többek között Európa egyik legnagyobb magántulajdonú fegyvergyűjteményét is. Az exkluzív idegenvezetés végén a vendégeinknek édes meglepetéssel kedveskedünk.

Időtartam: kb. 1.5 óra

Ár: € 14,90 / fő

A „Hercegi délután Frakno várában” felejthetetlen élményt nyújt. Európa egyetlen, eredeti állapotában fennmaradt kincstára lenyűgöző műkincsekkel és ritkaságokkal egyedülálló módon repít vissza a múltba. A vezetést követően az új Grenadier Kávézó és Étterem kávéval és süteménnyel várja Önt.

Időtartam: kb. 1.5 óra

Ár: € 18,00 / fő

REJTVÉNY • SUDOKU

Kérjük, írja be a a 9x9-es táblába a számokat 1-től 9-ig úgy, hogy egy szám csak egyszer szerepeljen minden sorban és oszlopban, valamint a 3x3-as kis négyzetekben. **Izgalmas játékot kívánunk!**

további feladványok | rejtvenykeszito.hu

	5	9	7		4	2		
		8			5			9
							7	
		7				6	4	8
3	6	5		8				
8	2	4			9		5	7
4	9		5				6	1
2		6		4				
			9			7	2	

		6						
	9	4						7
		2	9		3			
	7	9						4
3			7					
			5		2	3		8
					6			
	8							1
6		5		4	8			

A hét órarend

HÉTFŐ

KEDD

SZERDA

CSÜTÖRTÖK

PÉNTEK

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.

Vásároljon, ajándékozzon online!

Különleges, egyedi

- ajándék- és emléktárgyak
- ruhaneműk
- hátzások
- játékok
- vasútmodellek
- kiegészítők és egyéb termékek

széles választéka
a GYSEV Webáruházban!

webaruhaz@gysev.hu

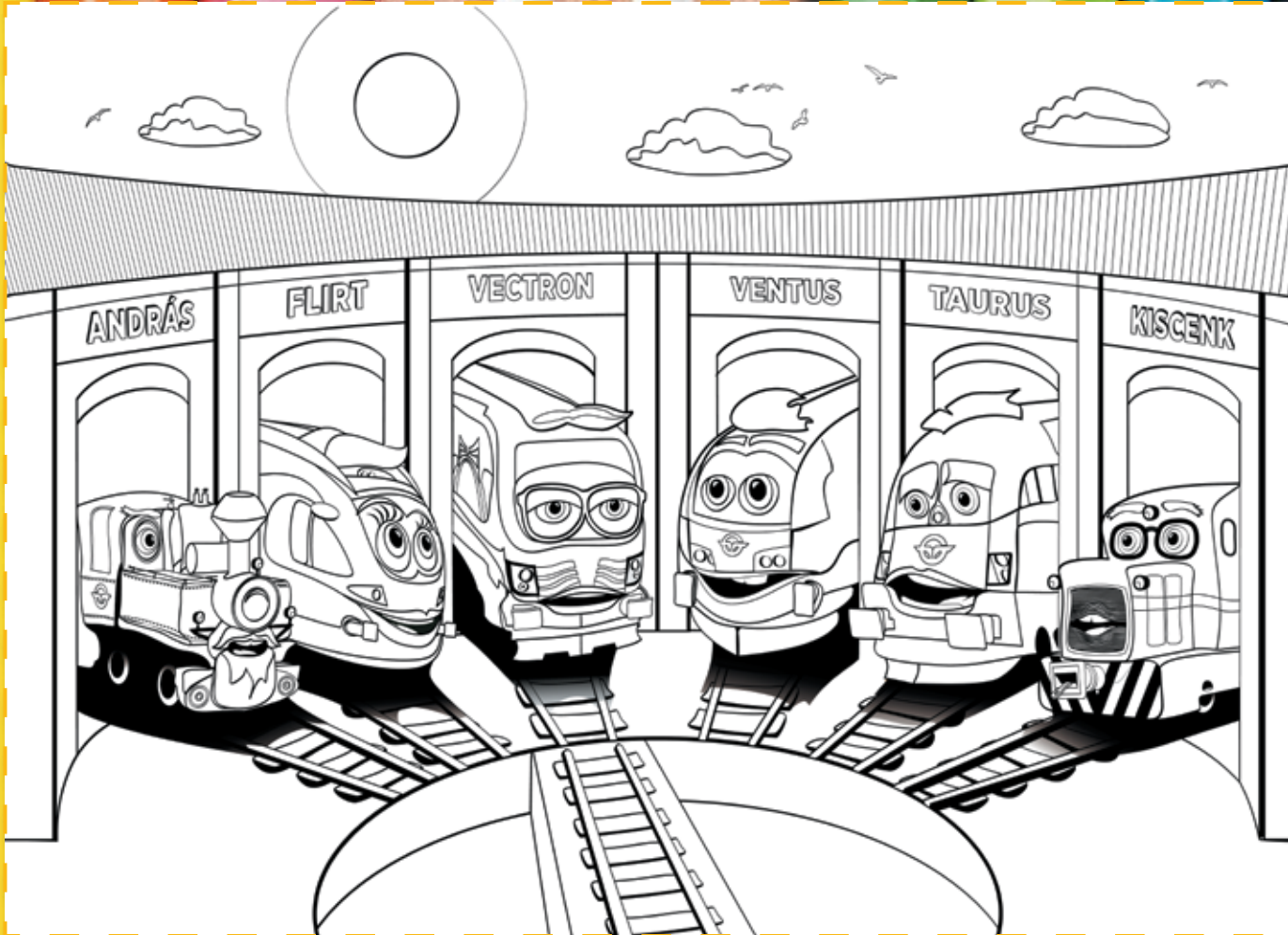
www.gysev.hu/webaruhaz

B hét órarend

	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA	CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					

Színezd ki!

© Steiermark Tourismus Achim Meurer

GRAZ ÉS ADVENT FÉNYEI

2017. december 9.

Adventi időszakban **Graz** különleges fényárba öltözik, a várost zeneszó és frissen készült finomságok csábító illata lengi be. Engedjük, hogy magával ragadjon bennünket az ünnepi hangulat!

Programok:

- Vonattal Szentgotthárdig, majd közvetlen busszal Grazig utazunk.
- A romantikus belvárosi sétánk során az egyedülálló jégjászolban és a schloßbergi panorámában is gyönyörködhetünk.
- A díszes karácsonyi standokon kézzel készített ajándékok, mézeskalácsok között válogathatunk.
- Látogatás az Eggenberg-kastély mesés parkjába.

© Steiermark Tourismus / ikarus.cc

© Graz Tourismus Harry Schiffer

© Universalmuseum Joanneum Zepp@Cam

Indulás helye	Indulás ideje	Felnőtt ár	Kedvezményes ár*	Várható visszaérkezés
Sopron	5:49	7500 Ft	6750 Ft	19:50
Győr	4:08	8900 Ft	8010 Ft	20:19
Csorna	5:37	8500 Ft	7650 Ft	19:57
Répcelak	6:06	7900 Ft	7110 Ft	19:37
Bük	6:30	6800 Ft	6120 Ft	19:24
Szombathely	7:06	6500 Ft	5850 Ft	18:53
Körmend	7:30	5900 Ft	5310 Ft	18:28
Kőszeg	6:32	6800 Ft	6120 Ft	19:29
Zalaegerszeg	5:47	8000 Ft	7200 Ft	20:13
Zalaszentiván	6:02	7500 Ft	6750 Ft	19:57
Vasvár	6:26	6800 Ft	6120 Ft	19:33

* Gyermekek (14 éves korig) és csoportok (10 főtől) részére.

A részvételi díj tartalmazza a kedvezményes menettérítési vonatjegyet, a busztranszfert valamint az idegenvezetést és az áfát. A belépődíj külön fizetendő (fogaskerekű és lift kb. 3,4€/fő, Eggenberg-kastélypark kb. 2€/fő). BBP-biztosítást (baleset, betegség, poggyász) egyénileg javasoljuk megkötöni. A kirándulások indulása minimum 30 fő részvételével garantált. A jegyek az érintett GYSEV Zrt. személypénztárakban, valamint az ÉNYKK Zrt. győri (Árpád u. 51/B.) és a zalaegerszegi utazási irodájában (Balatoni u. 1.) válthatók.

Készülünk együtt zeneszóval, mesebeli környezetben a karácsonyra!

99/577 475

gysev@gysev.hu

www.gysev.hu

